

WANKIJFF, BRANDENBURG, ALBERT

Menniskians död z wissheet och lijffz
korttheet til warning ifrån
siäledödande synder sampt
vpståndelses wissheet til tröst emoot
dödzens förskräckelse på 16:de
söndagen effter Trinit. aff ewangelio
om

1677

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

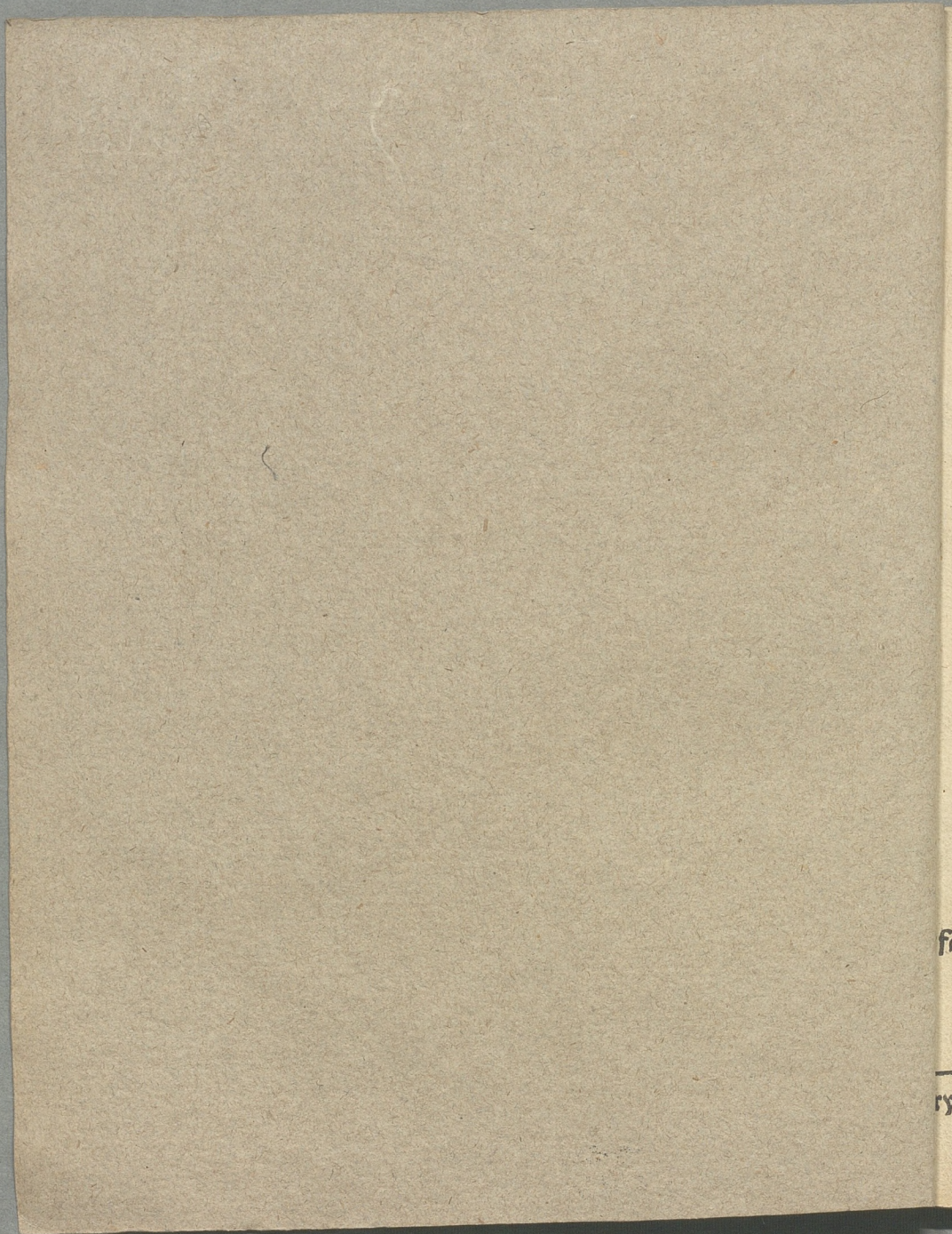
Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

A. Brandenburg,
Menniskians
Södjs Wiszheet.
1677

B1702
No 124

Ant. Lindb.
Förel. 1766
Förel. 1767
Clas

fa

ry

Memorian
Södz Wijsheet

Och
Lijffz Korttheet
Til Warning

Från
Ståleddande Synder
Sampt

Opståndelses Wijsheet
Til Tröst
Emoot

Södzens Försträckelse
På

16:de Söndagen effter Trinit. aff Ewangelio

Om
Enckiones i Nain
Döde och

Aff Jesu igen
Opwäckte Son
Vthi en Predikan
För

Hennes May:st Rijskens

Allernådigste Enckie Drottning

faldigt framstält/och effterbegiäran/ til Trycket förfärdigat:

Aff
Albercht Brandenburg.
Conc: Reg,

ryckt i Stockholm aff Niclas Wentzsch Kongl. Boockt.

6
12

Handwritten notes in the right margin, including the word 'Solika'.

GGG

til ähro/
och allom

Gudälstandom

til Nyttä
och

Saligheks befordran!

Menniskans
Södz Wisheet
Och
Liffz Kortheet
Til Warning
Från
Ståleddande Synder
Sampt
Opståndelses Wisheet
Til Tröst
Emoot

Södzens Försträckelse
På

16:de Söndagen effter Trinit. aff Ewangelio
Om

Enckiones i Nain

Döde och

aff Jesu igen

Opwäckte Son

Wih en Predikan

För

Hennes May:st Rijskens

Allernådigste Enckie Drottning

enfaldige framställ/ och efterbegiäran/ til Trycket förfär digat.

Uff

Albert Brandenburg.

Conc. Reg.

Tryckt i Stockholm af Niclas Wantzell Kongl. Leckt.
Åhr 1677.

WVZ
til ähro/
och allom
Gudälskandom
til Nyttä
och
Salighets befördran!

I Namn Gudz Faders / och Sons /
och thes Helige Andes / Amen!

Förberedningen.

Dessa dödeliga Luff / är för oss som
dödelige äro fast intet nyttigare än at
offta tänckia på Döden / ty Dödztan-
kar äro heel frucht bärande och Salige
Tänckar / the lära oss hwad wij nu förtijden äro / the
giffwa oss til at förstå / hwad wij i framtijden skolom
blifwa / och vnderwiisa oss hwad wij skolom giöra /
medan wij ännu lefwom ; The ödmütta them som
högfärdige äro i medgången / och tånja theas öf-
fwermod / the trösta them som bedröfwade äro i
Mootgången / och lindra theas Sorg ; Förthen-
skuld hafwa oc Konungzlige och Förstlige Personer /
offta förlustat sig med salige Dödztanckar ; Gudz
Solk; förste Moles, tänckte offta på Döden / enkans-
nerlig tå han badh sin Gudz / at han wille lära ho-
nom icke allenast tänckia / vthan och alltidh betänckia
sin Död säyandes : Psa: 90: Lär oss betän-
ckia at wij dö d måste. Offtare hafwer then gud-

A

sench-

Psal. 90 V.
12.

*Bersford. Duleis Speculo, mortis munditudo.
Thei alle Schandkamen in Lijndt begripen Schandkoffte.
Nihil tam terribile i morte punitio et sequitur mortis munditudo.*

fruchtige Konungen David hafst salige Dödztan-
 kar i äthskillige sine Psalmer / men särdeles i then
 39. dher han med hertans Andacht ropar til Gud/
 och säger: **HE**re lär migh doch at thet
 måste få en ända medh migh / och mitt
 Liffett Måål hafwa / och iagh kådan
 måste. Thet anstod i sanning honom / som en Ko-
 nung / mycket wål / at han offra tänckte på sin Död
 och ända / hurulunda han här intet hade något E-
 wigt blifwande eller oändeligit Liff / ochan at dhen
 Kropp han här omförde war dödelig / thet Konun-
 gariske han regerade öfwer / Timmeligit / och then
 Krona han bar / förgängelig / ty thet är ju och så
 medh Konungar och all theras Härligheet / i then-
 ne Wärlde / äfwen så beskaffat / som med Gråset
 på marckene / Christus talade om i nästförgång-
 ne Söndag; Evangelio hwilket i Dag står / och i
 Morgon fastas i Bnen Math: 6: thet går offra
 som Syrach säger cap: 10: i Dag Konung i
 Morgon dödh. 3 Dag medan en regerande Ko-
 nung sitter i sit Måstæt åhra och Härligheet / som
 Herodes, then ther inbillade sigh ther hoos något
 meer än Menniskeligit / tå fruchtta sig många tuser-
 de Menniskior för honom / alla wela tå gårna gå
 honom til handa / och stå honom til tjänst / men i
 Morgon

Math. 6v.
 30.

Syr: 10. v.
 11.

Act: 12. v.
 22.

Morgon eller fölliande Dagen/ så snart Stålen är
 v: hur then Konungzlige Kroppen/ tå fructar sigh
 icke then argeste Boswe för hans förra Majestät
 och anseende. En Alexander som then ena Dagen
 hafwer commenderat fast halwa Werlden/ kan
 Morgonen ther effter vara dödh/ och intet hafwa
 til at säna öfwer then ringaste Man. D huru
 nyttigt är förhenskul thet at alltid tänckia på Dö-
 den. Paulus kallar the Wisas Tanczar så ängeli-
 ge/ doch äro Dödsens Tanczar alltid Salige/ och
 dherföre them aff thet högste ståndet Konungzlige
 och Förzilige Personer bäst anstående och högstnö-
 dige/ at the offta betänckia först at the regera öfwer
 dödelige Menniskior och til dhet andra/ at the sielswe
 äro Menniskior ästwen så dödelige. Thet första
 lærer beweka them/ til at vara nådige och regera
 medh factmodigheet / thet andra lærer hålla them
 ifrån ett syndigt öfwermod/ at the icke misbruka sin
 macht som Tyranner. Berömmeligit är thet man
 läser om the förre tiders Konungar/ och så om them
 ther hafwa varit Hedningar/ at the offta hafwa
 tänckt på Döden / och sin dödeligheet sigh påmin-
 na låtit. Thet är bekant at the Macedoniers Ko-
 nung Philippus, ändoch han war en Hedninge/ en
 Zapper och modiger Herre/ en regerande och Se-
 gersam Konung / lät lifwål en aff sina Pager

Handwritten notes in the right margin, including the word "Ceterum".

I. Cor. 3. vi
20.

Uij hwar

Ritus Græ-
horum in
coronando
Cæsare.

I. Sam. 10.
v. 2.

Ritus in co-
ron: Pap.

Sic tranfit
gloria mun-
di.

4
hwar Morgon såna sigh: Tånel Konung at tu äst
en Menniska. Hoos the Greker hafwer warit bruket
ligt/ at när en Kaysare är blefwen frönt/ hafwa the
firax låtit bära fram för honom några stycken aff åt-
skillige slagz Marmorsteen / med begiäran dhen ny-
frönte Kaysaren wille vthwållia aff hward för slagz
Sten han behagade at man bygde honom en Graff/
och dhetta hafwa dhe giordt at påminna honom
han icke skola sin Kaysarlige macht och myndigheet
så bruka/ som dhen ther aldrig tänckte på sin Dödh
och Graff. Ed Samuel hade smordt Saul til Ko-
nung wisse han honom bort til Rahels Graff/
willandes twiswels vthan dher medh lära honom/
at fast än han nu hade fått Gronan på Hufwudet/
och war en Konung i Israel/ måtte han doch en gång
blifwa til Stofft som Rahel war/ och aff hela sitt
Konungarijke intet behålla meer effter sin dödh/ än
en Graff för sin döde Kropp. Så läser man och
wara brukeligt wedh dhen Komerske aff Gudens
Påswens Gröning/ at man binder ett listet Knippa
medh Blåår på en lång Stång/ och tånder Eldh
ther på/ at thet i en hast brinner/ och i en hast släck/
när vthigen/ dher hoos en ropar medh höga Röst/
såvandes: Så sörgås/ så förswinner all Wärl/
dennes Härligheet och ähra. Ja alltid at tänckia
på

5
på Döden och ändan / är hwarjom och enom i sitt
stånd högnödig och nyttigt / ty ten ther alltid täncker
på sindöd och ändalycht / han wachtar sig alltid ifrån
Synden / som Läraren Augustinus säger. Aldrig
hade Alexander aff en så syndig ähregirigheet frå-
gat effter än en ny Wärlld dhen han wille betwinga;
aldrig hade Croesus satt all sin saligheet vti the Jor-
dise Skatter / så frampt the hade bättre betänckt
sins Lüffz och Lyckos ändalycht: Ut så många
hundrad tusend Siälur effter Döden fördömmas /
thet kommer en stor deel ther aff / at the för Döds-
tijman intet tänckia på Döden. Ut en girug Man
hafwer allenast Tancarna i sine Korn Lador och
Penningekistor / at mången riist Man aldrig tänck-
ter på annat än sin syndige Wällust / huru han må
kläda sig hãrliga / och leswa hwar Daggh frãseli-
ga / at eu Absalon eller Adonias på förrådeltigt sätt
sötkia effter en Konungzlig Spira och Crona; Ut
en Herodes är öfwermodig och oråttådlig på Dom-
stolen / kommer alt ther aff / at ingen aff them rätt
betäncker sin dödeligheet och at han måste / effter
Döden / in för GVDZ Dom / för sina Gãrntugor
swara. Ut GVDh och hans Tãnare nu så skam-
ligen förachtas och wanvyrdas / at hans Namn
så grãseligen försmãdas / at hans Sabbat Daggh
så ohörliga oheligas / at Vnderståtare Dhrifteligen

Augustin:
in 2. lib con-
tra Man. ch. :

Luc. 12. V.
18.

C. 16. V. 19.

2. Sam. 15.

1. Reg. I.

Luc. 23.

sättia sigh vp emot sin Öfwerheet / at horerij och
 Lättferdigheet vthan all blygd bedrifwes / at then
 ene Menniskan är then andras Hatare / Försölga-
 re och Mördare / then ther söker effter at beröfwa
 honom hans Ähra / Luff och Blodh / Huus och alt
 thet han äger här i Wärlden / kommer störste de-
 len ther aff at the aldrigh rätt tänckia på Döden och
 Domen. Ty huru wore thet någon tindh möneli-
 git at the kunde begå så dödelige Synder / om the
 tänckte på / huru när Döden kunde wara them / och
 Domen dher i Dödztiiman skulle gå öfwer Sjä-
 larna ? O wäl och Ewiget wäl är förthen skul then
 Menniska / aff hwad stånd then hålft wara må /
 som effter söllier Syrachs förmaning / och e hwad
 han gör täncker på ändan / så gör han
 aldrig illa ! Ty dhen är säker och frij noqh för
 säledödande Synder / som alltid täncker på Döden.

Sv. 7. V.
 39

At wi i thenne gången påminna oss war
 dödeligheet och låtom war Andacht widare wara
 Salige Dödz Tanckar / förorsakar Dagsens
 Hellige Ewangelium / som handlar om Euckio-
 nes döde Son i Natn. Men at thetta wär
 Zaal om Döden icke skal wara hoos oss heel dödt
 och fruchtloft / welom wi aldrasörst ödmuka oss in
 för then odödelige Guden / bidandes om thens H-
 Andes

7
Andes krafttige Nådth och Medwårctan/ til hans
Helige Ordz fruchtbarlige hörande och Salige be-
trachtande/ hwilket wi endrächteligen gödre/ när
wi aff Hiärtat i Trone låsa/ Fadher wår etc.

Thet Helige Ewangelium som på thenna XVI
Söndag efter Trinitatis år förordnat beskriwer Lu-
cas i thet VII Capittel medh fölljande Ord:

I Then Tijden/ gick JEsus vthi then
Staden som kallas Nain/ och med
honom gingo många hans Lärjungar/
och mycket Folck. Då han nu kom til
Stadzporten/ sij/ så bars ther vth en
Dödder/ sine Moders enda Son/ och hon
war en Enckia: Och en stoor hoop Folck
aff Staden gick medh henne. Då HEr-
ren sågh henne/ warkunnade han si-
gh om henne/ och sade til henne: Grådt
icke. Och han gick til och tog på Bå-
rena/ och the som båret/ stadnade. Då sa-
de han: Jagh såaer tigh vnaer Man
stätt vp. Och han siel honom hans Mo-
der.

der. Och en råddhoge kom öfwer alla/
och the priffsade G Bdh / sånandes: En
stor Propheete är upkommen ibland oss/
och G Bdh hafwer sökt sitt Folck. Och
thetta Rychtet om honom vthgick öfwer
alt Jüdeska Landet / och all the Land
ther omf ring.

Jngängen.

Mer thet nu icke sant at alla Menniskior
skole döda? Skola då icke en gång thes-
se våra Ögon sörmörckas? Våra
Tungor tystna? Målet förswinna?
Hörsten förgås? Och Anden förtagas! Stal
då icke en gång thet arme Hiärtat sönderbristas?
Stålen vthur Lefamen gå / och then Kropp wi här
omföra / kastas neder vnder Jordenne / och aff Dr-
mar vpåtas? Ach so / ach so. Thet wittnar nog-
sampt så många the Dödes Griffter / och effter-
lemnade Monumenter. Thet wiisa til öfwerflödh
then myckenheet aff the döde Been / them wi / icke
vthan försträckelse här och ther på Kyrciogärder-
ne finnom fringsströdde / ja thet betyggar fullkomme-
liga then Luffbår på hwilken themne döde Mannen i
Dagh bleff vthburin vthom Nains Stads Port /
at

at han skulle begrafwas. O wij dödelige! Wij
dödelige Menniskior! Hwadh är då alle hwadh
wij hafswom här i Werldenne! Wår macht/ åhra/
Högheet/ Rikedomar/ ja sielfwa Liffwet/ hwadh
är thet då! När Döden ett sådant Herrewälde öf-
wer oss hafwer/ när Döden then försträckel-
sens Konung/ kastar så snart en hög och Kon-
gelig som en annan ringa Person neder vnder Zor-
den då när man hållt wil lefwa/ ty David frågar:
Hwilken är then thet lefwer och intet seer
Döden? Dher oppå Apostelen Paulus svarar/
ingen/ medh thet han säger:

Hiob: 13. 17.
14.

Palm: 89.
V. 49.

Menniskioten är förelagdt engång
död. Menniskioten *ανθρώποις* in plur: allom)
är förelagt en gång död; Thesse Ord äro
man få Ord/ men Ord som hafwa mycket til at be-
tynda/ och kunna fly enom nogh til at tala om/ en heel
Dagh/ doch wele wij icke låta ett Ord dher aff blifs-
wa oberördt. Apostelen talar thet (1) om at
död. Och thet säger han (2) wara en Lagh/ thet
är förelagdt (Græcus Textus *πρωτογενής* vulgata
statutum est, (3) en allmän Lagh/ Menniskioten
ανθρώποις, vulgata habet, omnibus hominibus, sic
et alix versiones) allom är förelagt/ (4) en Lagh
som allenast angår Menniskioten / (5) en Lagh
B som

Ebr. 9. V.
17.

som allenast en gång skal exlequeras. Men-
niskiotomen är förelagt en gång dödd. Ut
tala så medh Apostelen om dhet första Nembl. at
Dödd / och hwad Döden är / förstå icke then An-
delige Döden / hwilken finnes hoos them / som ännu
lefw / på Siälenses wägnar / såsom hoos Enckian
then Paulus fallar lefwandes dödd. En heller then
Ewiga Döden / then ther finnes hoos the fördömd-
de / hwars Siäl är icke allenast äre skilde ifrån Kropp-
parne / vthan ock så ifrån G:ödh och Saligheten /
hwilken Dödh Striffen fallar then andra Dö-
den / vthan förstå här then Naturlige Döden / then
Moses menar när han säger : Adam bleff dödd /
Seth bleff dödd etc. at tala så om thenna Na-
turlige Döden / hafwer iagh achtat så mycket min-
dre nödigt war a / här at wedertäggia the Atheisters
och säkre Nenniskiors Gudlösa mening / som troo
thet i sine Hiertan / hwad Salomon, (n. b. i theras
Person och effter theras syndiga mening /) säger i
Predikareboken / at thet oär Nenniskione så-
som Fåå / såsom thet döör så döör och hon /
och hålla före at Döden giör en ända både på Siäl
och Kropp / så at ingen thera. Delen är effter Dö-
den mehra til. * Thet säger iagh lærer här waro

1. Tim. 5. 6.

Apo. 2. 7.
II. c. 20 V.
6.

* Epicuro hunc
furorem ex-
presse tribuit
Augustin: lib.
VI. confes c.
uit. sadducaris
Paulus Act. 23.
V. 8. etiam
cuidam Papæ
Johann: XXIII
concilium ba-
silienfe cum
dem adscribit
c 3; 19.
errorem, dum
sub sinem leff:
XI. sic loquitur
sæpe & læ-
pius coram di-
verfis prælati-
& aliis hone-
stis & probis
viris, pertinaciter,
diabolo
svadente, dixit

it / afferit. dogmaticavit vitam æternam non esse nec aliam post hanc. Quinimo, dixit, & pertinaciter cre-
dit animam hominis cum corpore exstingvi & mori instar brutorum animalium. Eusebius lib. VI. c. 30. &
ex eo Augustinus lib. de heresi. ad quod vult Deum hæref: 83. nominant quosdam hæreticos, qui ani-
mas cum corporibus mori & dissolvi atq; in fine seculi utramq; resurgere statuerunt quos damascenus lib. de hære-
sibus vocat *ψυχοφύλακας* i. c. ad verbum animi morrales, quorum errores ex orco revocavit postea
Aurapostolus & Photiniani, illi præcipue, de his res non usq; adeo liquide.

så mycket mindre nödigt/ som man är försäkrat om/
 at ingen ibland oss är en så fördömbd Skrymptare
 och Mun-Christen/ som skulle troo annat i sitt Hert-
 ta/ än thet han medh Munnan så offta betänner
 sigh til. Wij wetom/ Gvdi warit ähra! aff thet
 yppenbarade Ord/ at Döden icke kan dräpa Siäl-
 lena/ som är en Anda/ then thet alltid blifwer odö-
 delig. Kroppen kan Döden fuller förändra/ men al-
 drig göran til intet; man kan och see thet Igonstems-
 ligen/ aff thet dode Mannen i Dagsens Ewan-
 gelio hwilken sansfärdeligen war dödh/ ty hade han
 intet warit sansfärdeligen dödh/ så hade hans vpres-
 ning ifrån the Döda icke warit ett Under. Utan
 ett Narre- Wärf/ hwilket wore försmädeligen tänkt
 emot Jesum. Här står at han bars utom stadzporten
 til at begrafwas/ at han skulle begrafwas war ett
 twift Bewijs thet til/ at han tillsörne war dödh/ listwäl
 är ingen deel aff thet dode Mannen hwarken Siäl
 eller Kropp blifwen til intet/ vthan the äro både igen
 aff Jesu tillsammans förenade/ så at then tillsörne
 Döde/ är åter igen lefwande blifwen; Och til ett
 oemootsäneligt Bewijs thet vppå/ hafwer han ta-
 lat medh them så tillstådes woro/ V. 15. Som thet
 och så skal see en gång/ Rembl. på then allmänne
 Bpståndelsens Dagen at hwar och en skal få sin
 Siäl och sin Kropp igen/ ehuruwäl i långt Håll-
 gare

gare Egenstaper förändrat och förklarar: Men
 hwad är då then Naturlige Döden? Intet an-
 nat än en Stilsmassa emellan Kroppen och Siäl-
 ten; Så kallat Apostelen Paulus sielf Döden/ då
 han säger: Jagh åstundar stillias hädan
 och wara när Christo; Förthen skuld E-
 wangelisten Lucas och så brukar thet ordet ^{ἐξίτησεν}
 thet är at Siälas/ at gifwa vpp Andan. Så bes-
 der och David/ säyandes: Vthi tina hän-
 der befaller jagh min Anda (then nu snart
 skal stillias ifrån Kroppen) tu hafwer migh
 förldt tu troofaste G D H. Äfwen så
 Stephanus: H E Xre Jesu anamma min
 Anda/ dher aff man kan sluta/ at Andan/ thet
 är Siälens/ blifwer igenom then Naturlige Döden
 skild ifrån Kroppen. Siälens i våra Kroppar är
 äfwen som Solen på Himmelen/ när Solen går
 vpp gör hon Daggh/ när hon går neder/ gör hon
 Nattena; Så och när Siälens kommer i Nenni-
 skiones Kropp/ så fölger thet vppå thet Naturlige
 Lifswet / när hon går vth så fölger Döden / då
 Kroppen kommer til Jordennes Stoffe
 igen/ såsom thet varit hafwer och An-
 dan til G D H igen/ them honom gifwit
 hafwer.

Philip. 1. P.
23.

Luc. 23. V. 46.

Psalm. 31.
P. 6.

Act. 7. V.
59.

Predik. 12
V. 7.

hafwer. Blifwer altså genom Döden allenast
 thet Band oplöft/ hwilket elliest är emellan Kropp
 pen och Siälen. Som för Exempel/ Adam är
 dödh/ nu är Adams Siäl intet Adam/ Adams
 Kropp är intet heller then hele Adam/ vthan Adams
 Kropp och Siäl tilhopa förenade the gödra Adam
 en Person/ ästwen thet samma bewiszar Christus
 sielff/ när han säger/ at Guds är icke the
 Dödas Guds vthan thesas som Lef-
 wandes äro/ men nu är Guds Abrahams
 Guds Isaacz och Jacobs Guds /
 så måste fördhensful Abraham/ Isaac och Jacob
 lefwa/ * thesas Kroppar måste stå vp och förenas
 igen medh thesas Siälar. Nu sålunda at dödh/
 säger Apottelen vara **Menniskiomen** (2)
 förelagt/ och thet som en Lagh/ et statut och de-
 cret (ut *επιμεινθη* supra explicatum). Man kunde
 fuller säna/ at Döden thesöre wäl kunde kallas en
 Lagh/ at som Lagh och Rätt Landena är för alla
 Rikzens Inbyggjare lika och allmänn/ then ena
 är så wäl vnderkastat Lagh och Rätt som then an-
 dra: Så äret och medh Döden/ alle Jordennes
 Inbyggjare äre Dödenom vnderkastade/ then ene
 måste så wäl thet til som then andra. Men medh
 bättre siäl kunna wij säna at Apottelen kallar
 B iij Döden

Math. 22.

V. 32.

* Vita e-
 nim quæ sup-
 ponit ex-
 stentiam,
 affectio sub-
 stantiam cur-
 jus est af-
 fectio.

Döden en Dag / när wij betänckiom / hurulunda
 Menniskan icke war skapat aff G:ds till at dö /
 utan Ewigerligen til at lewa / här vthi Nåderna
 och then medskapade Helligheten / ther vthi Herlig-
 heterna / och G:ds Unsichtes fullkommeliga åskå-
 dande ; Lijfwäl satte G:dh Menniskiona och
 så i Fullkommelighetenes Stånd ett Bodh och en
 Dag före / at på hwad Dag hon åt aff
 Kundskapsens Trå på godt och ondt /
 skulle hon Döden dö / thenne Dag öfwer-
 trädde nu Menniskan / och gjorde sig så ther ige-
 nom skyldigh til thet Straff G:dh hade satt på
 Dagens öfwerträdare / Nembligen at hon skulle
 dö. Efter nu Menniskan frivillandes sielf
 hafwer brutet emot G:ds Dag / så är och Döden
 henne skäligen förelagd såsom en Dag. Ellest
 måste wij säna om war dödeligheet / som Christus
 hoos Math. i thet nittonde / aff begynnelsen
 wart het icke så. Hade Menniskan blifwit i sin
 oskyldigheet / så hade hon aldrig fått thet
 Nampn / dödelig / hon hade fuller och så ta skolat
 ändra sin Boning / men icke sitt Wäsende eller Liff /
 utan G:dh hade försatt henne lefwandes ifrån
 thetta til ett annat Liff / ty såsom hon war skapat
 efter then ödödelige G:dens Beläte / altså war
 och

Gen. 2. 17.

Math. 19.
V. 8.

och hon odödelig/ * icke såsom hade hon omödeligen
 kunnat blifwa dödelig/ thet G:Vdh aldrig blifwa
 kan/ vthan så förståendes/ at fast än thet och then
 tijdh war mödeligt at Menniskan kunde blifwa dö-
 delig/ så war hon doch befriat thet ifrån genom
 G:Vdz Beläte/ hwar effter hon vthi Heligheet ska-
 pat war/ at dher hon hade behållit samma Beläte/
 hade hon/ sannerligen/ aldrig dödt.* Men om nå-
 gon wil här tänckia/ hurulunda then första Men-
 niskan hade kunnat förblifwa odödelig/ tå hon lif-
 wäl bestod aff the 4 sikh emellan stridandt Ele-
 mentariske Qualiteter Nembligen/ Heta/ Röd/
 Wätska/ och Torco/ som nu äro orsaken til all tingz
 vndergång? Så swar atz thet til/ at thet gjorde
 G:Vdz Nåd/ som straxt inbläste i Menniskan en
 lefwande Ande/ * at hon altijdh skulle kunna lefwa.
 Förthen skul wore och the Elementariske Qualiteter
 then tijdh sikh emellan liffligen beblendade alle
 rene/ thet ena war tå intet öfwer eller emoot thet an-
 dra/ vthan alle vthi en lika Wicht / thet war then
 tijdh intet som nu i wåra Kroppar / i hwilka thet
 ena stryder emoot thet andra; 3 Feber och ellies
 hekige Siukdomar spelar Heta Nästare/ i swind-
 soot hafwer Torcan öfwerhandena; Sådana
 Passioner wiste then förste Menniskones Kropp
 för

* Nam in-
 corruptibile
 non figura-
 tur in cor-
 ruptibili &
 corruptibile
 non est ima-
 go ejus
 quod est in-
 corruptibile
 inquit Basil:
 Hom. X. in
 Hexaem:

* Non eo
 modo, quo
 Angelos
 condiderat
 Deus, ita
 condidit &
 homines, ut
 etiam pec-
 casset, mo-
 ri non poss-
 ent omni-
 no, sed ita
 ut perfunc-
 tos obedia-
 tiz munere
 sine inter-
 ventu mor-
 tis Angelica
 immortali-
 tas & bea-
 ta æternitas
 sequeretur.
 Augustinus
 de. c. d. lib.
 13. c. 1.

* Immediatum hanc Dei $\epsilon\mu\tau\upsilon\epsilon\upsilon\sigma\iota\varsigma$ assignat Moses per radicem קדש quia nimirum
 ut spiritus incorporeus non ex aliqua materia elementari corruptioni obnoxia factus sed
 immediate a Deo ex nihilo productus hinc anima etiam vocatur קדש נשמה spiraculum
 vitarum en lefwande Stål.

för fallet intet aff / dher war heller intet then tisdh
 något vthwärtet / som kunde göra henne skada /
 ingen Eldh hade bränt henne / intet Watten dränckt
 henne / intet Förgiffte eller annat sådant hade kunnat
 skada henne ; Ther til medh war vthi Paradiset
 Liffsens Trää / hvars Frucht hade aff GvDh then
 vnderliga krafft til at hålla Menniskan wedh lifka /
 vthi en städz / blomstrande Ungdom och altidwa-
 rande Sundheet etc. som är til at see aff förste Mo-
 lis Books 3. Capitel. In Summa , at then förste
 Menniskan war aff GvDh skapat odödelig / kan
 man ofeelbart see aff GvDz Förbodh til then för-
 ste Menniskan / at hon aff Kundskapsens Trå på
 godt och ondt ingalunda äta skulle / förty på hwad
 Daggh hon ther aff äte / skulle hon Döden döo. Om
 nu GvDh hade skapat Menniskan aff begynnel-
 sen dödeligh / så hade han intet kunnat straffa Syn-
 dena medh Döden*. Men och thet bedröfwelige /
 thet eländige thet sårmerfulle Fall ! Så Menni-
 skian sielff frivillig syndade sin GvDh emoot / så
 förde hon öfwer sig / och ty wårt ! alle sine effter-
 kommande / Döden / såsom GvDz rättfärdige
 straff öfwer Syndena / ty genom ena Men-
 nisko är Synden kommen i Werlden /
 och för Syndennes skuld Döden / och
 är så Döden kommen öfwer alla Men-
 niskior

* Vid. Greg:
 Nyffen lib
 de creatio-
 ne hom c. 1.

nniskior effter the alla syndat hafwa.
 Dersfore kallas och Döden Syndenes Lödn.

Rom. 5. V.
 12.

C. 6. V. 27

Apostelen kallar (3) Döden en allmän
 Lagh / (*ἡ νόμος*) allom är förelagdt och thet
 rätteliga / ty som alle äro medh then första Men-
 niskan deelachtige i Synden / och ingen är / aff hwar
 Stånd han hålft vara kan / som icke måste bekän-
 na medh David, iagh är aff syndig Såd-
 född / och min Moder hafwer mig i
 Synd aflat / heller ingen Konung haf-
 wer någor annor begynnelse til sin Fö-
 delse. Allså måste the och alle medh honom i
 Straffet deelachtige vara / ty liffa Synd förttåna
 liffa Straff / och som wi äre hwar annan lif i at
 födas / så så wi och vara hwar annan lif i at
 dödas och dödd. Dersfore säger Apostelen rätt /
 allom vara förelagdt at dödd.

Psal. 51. V. 7

Sap. 9. V. 5

Men hwarfore säger Apostelen Döden vara
 förelagdt allenast (4) Meniskiomnen? Hwarfore
 säger han icke äfwen thet samma om the ostiälige
 Diuren / the thet lifwål och äro dödelige och måste
 dödd? For rätteliga kallar Apostelen Döden en Lag
 som allenast angår Meniskiomnen / ty ändoch
 alle the andre ostiälige Diuren äro dödelige och må-

ste döds / så är lifswäl Döden them intet förelagd
 aff G:ds som en Lagh eller Straff / för någon
 Lagz öfwerträdelse skuld / såsom han **Menniskio-**
men förelagd är ; En G:dh hade aldrig gif-
 wit the andra Diur något sådant Bodh / at the
 the gjorde thet eller thet / så skulle the döds / vthan
 han hafwer altiidh låtit blifwa them i then dödelige
 Naturen thet vthinna the en gång skapade woro /
 theföre kan man en heller säna / at the mista nå got
 aff sin Fullkommelicheet när the döds / vthan the
 blifwa i sin Undergång och dödh fast meera Full-
 kommelige / * förth the hinna thet igenom thet
 Måål och Linda / hwar til the aff G:ds skapade
 äro. Men annorlunda är bestaffat med **Menniskian** /
 henne är Döden för en Lagz öfwerträdelse förelagd
 som ett Straff ; theföre säger Apostelen med godt
 skal : **Menniskio**men allenast / och intet them
 ostiälligom Diur om wara förelagt som en Lagh /
 at döds.

* Aliud est
 mors, aliud
 finis. Mors
 est privatio
 quædam
 five defectus
 perfectionis,
 quia quando
 quis moritur
 a sua perfectione
 deficit: quando
 vero fini suo
 conjungitur
 majori perfectionem,
 quod creaturis
 accidit, non
 homini
 hic enim
 moriendo
 non sociatur
 fini suo ea
 parte, qua
 moritur, sed
 vermibus,
 quorum efficit.

Sidst (s) kallar Apostelen Döden en sådan
 Lagh / som engång allenast skal öfvergå **Menniskian** /
 såhandes : **Menniskio**men är förelagd
 engång / engång döds. Kan wäl någon
Menniskia döds meer än engång? Ja. Intet
 ostiälligt Diur kan döds meera än engång / men
Menni-

Man kan döo twenne gångor / både på Kropsens
och Siälens wagnar; På Siälens wagnar/
kan mången offta wara dödh/ fast än han lefwer på
Kropsens wagnar/ såsom then Enckian Paulus kal-
lar lefwandes dödh/ och thet så offta som Men-
nistian syndar vpsäteligen/ och begär Siäledödan-
de Synder/ ty Siälens dödh är Synden/ hwil-
ken Siäl som syndar hon skal dödh / säger
Propheten Ezechiel. Hwarföre står så här en-
gång dödh? Ut wij skolom weta thet wara oss aff
Guds förelagdt / at en gång dödh/ Nembl. på
Kropsens wagnar/ men wij böre tillskrifwa thet war
egen Syndige willia/ at wij på Siälens wagnar
offtare dödh. Sij / alle thetta menar Guds Ande
när han genom Apostelen säger: Mennisko-
men är förelagdt en gång dödh.

I. T. m. 5.

Ezech. 18/4

Men så wist som nu thetta är/ at Döden är
sälunda Menniskstomen förelagdt / som en Lag/
och at thetta Lagen är allmen/ så at alle/ alle/ v/
than något anseende måste en gång dher til/ så
mycket meer är thet at förundra sigh öfwer/ at så
månge ibland oss likwäl lefwa så/ som wore the
ifrån samma Lag aldeles befriade/ rätt som skulle the
altijd lefwa och aldrig dödh. Men wille doch the thet

så säkert lefwa/ oftare tänckia på wåre döde För-
 fäder/ the ther alle hafwa måst vndergå i henne Lag
 Wille the och oftare spegla sigh/ i sådane Exempel
 som Dagsens Ewangeliū of föreställer / wthi
 Enckiones i Nam döde / och aff **JESU**
 igen upwäckte Son/ så lärde the wissertigen
 oftare påminna sigh sin dödeligheet/ och
 wachta sigh för Ståledödade Synder/
 och när the wore ther om försäkrade/ kunde the och
 trösta sigh emoot Dödsens försträckelse/
 aff upståndelsens wißheet / hwilket är thet
 samma som Dagsens H. Ewangeliū gifwer wi-
 dare anledning Eder Gudfruchtige Andacht at
 föreställa/

Menistiones } **Dödz wißhet och Tijffz fortthet**
 } Til warning ifrån Ståledödade
 } Synder samt
 } **Upståndelses Wißheet**
 } Til Tröst emoot Dödsens för-
 } sträckelse.

Thet förste i then döde Mannen

Thet andra i then döde Mansens upwäckelse.

Men tilförne williom wij sucka til wår **GUDH**
 off Hiertat: **HEKRE** lär of betänckia at
 wij

wij död måste på thet wij måge förstån=
dige warda Amen !

Sthen ther wil engång död Salig/
then skal altid lefwa Christeliga ;
En then som altid lefwer som en Hed=
ning Ogudachtig/ huru kan han annat
än en gång död som en Gudlös fördombd ? Flere
lärde lefwa wäl/ och död Salige/ intet så många lärde
lefwa så illa/ och död fördombde/ ther hwar och en
för sig offtare betänckte sin Dödz Wisshet/ oc
fitt Liffz Korttheet/ och wachta dhe sig för
Ståledöddande Synder/ hwilket är thet för=
sta of föreställes aff Dagsens Ewangelio i then
döde Mannen/ som bleff vthburin vthom Nains
Stadzport/ at han begrafwas skulle. Ther om E=
wangelisten säger/ at då Jesus gick med sine
Lärjungar til Nain / och kom til Stadz=
porten. Stij/ då bars ther vth en Döder/
sine Moders eenda Son/ och hon war en
Enckta ; Och en skoor hoop Folck af Sta=
den medh henne. Ewangelisten beskriwer
här (1) hurulunda then döde bars vth til Graswen/
(2) hwem then Döde war/ Nemblen Encktas Son/

Pars I.

Sijta bars en Dödder vth/ säger Evangelisten.

Thet är bekant/ at icke allenast Patriarkerne i Gamble Testamentet/ Abraham/ Isaac och andre hafwa behagat at begrafwas vthe på öpen Mark/ vthan i Nya Testamentet finner man och at Lazarus och Joseph aff Arimathia hafwa lätt begrafwa sine Liff/ vthan för Staden/ thet ännu mång annorstädes är brukeligt/ ther Kyrckfogårderne äro vthom Staden belägne. Nederligen och väl

Tob. 4. V 3.

at begrafwa sine Döde/ seer man här aff vara Christeligt och lofligt/ hwilket och then dödsfute Tobias aff sin Son skäligen fordrade/ såhandes at när G:ds toge hans Siäl bort skulle han begrafwa hans Leamen/ men at bruka ther hoos en onödig öfverflöd och pracht/ är wedh then så väl som all annan Act syndigt och olofligt. Thet är en Lycka/ och ett stycke aff thet

Gen. 50.

Timmelige Gode at ens Leamen kan effter Döden ährligen blifwa begrafwen / särdeles i ens eget Fädernesland; Hwillet then gamle Patriarken Jacob högeligen hafwer åstundat/ doch är thet hwarken någon Lycka eller Ölycka för Siälerna/ om Kroppen blifwer prächtig begrafwen/ eller bortwrafft och liggande hvar han kan antingen öfver eller vnder Jorden/ antingen i Sidn eller på Landet.

Thet

Thet skadde Lazari Siäl intet / at hans Kropp icke
bleff så präcktigt begrafwen / som then riiske Man-
sens / hans Siäl war ändå i godt behäll ty hon hwil-
lade i Abrahams Skidte. Intet hafwer
thet hindrat Guds Helligas och hans dyre Mar-
tyrers Saligheet / at Foglarna vnder Him-
melen äto theras Lekamen / och Diuren
på Marckenne theras Kidtt. Altidsföre
så listet som en gemeen / eller ingen Begräfning ska-
dar Siälen til Förddmelle / så listet hiesper och en
präcktig Begräfning Siälen til Saligheet.

Luc. 16.

Psal. 79.
V. 24.

Thet står i Ewangelio om then riiske Mannen /
at han bleff begrafwen / twiswels vthan präck-
tigt och härllga / som han war en Man ther lessde
hwar Dag fräseliga. Men låt vara / at
hans döde Kropp och Matkesäck bleff swept i Pur-
pur / och nederlagd i kosteligt Linnkläde / hwad gag-
nade thet honom / när hans arme Siäl lågh blott
och baar i Helfwetet ? O hade han haft en sådan
Begräfning som Propheten Jeremias fallar en
åsne Begräfning / huru wäl måtte han dher
medh hafwa warit til fridz / så framp hans satti-
ga Siäl hade warit öfwerklädd / medh thet
Hemman som i Himmelen Ewigt är.
Men

Luc. 16.

Jer. 22 V 19

2. Cor. 5. 2.

Men ach wee/ ach wee! Förr än hans Kropp war
 nederlagd i Jordennes Gräff/ war hans Siäl re-
 dan nedkastat i Fördömmelssens Gräff. O i dö-
 delige/ i dödelige Menniskior i hällst j som hafwen
 råd h nog til at låta Edra döde Kroppar prächtig
 vthbåras / och hårliga begrafwas / lager doch så
 wål om Edre egne Siälar / at the icke komma i
 Zopets Groop til Fördömmelsen / förr än edre
 Kroppar komma i Jordennes Gräff til Förrrottnel-
 sen. Ther til htelper en stor deel at i offta betäncken
 huru wiß eder Dödh/ huru stackot edart
 Lijff är/ och wachten eder för staleddand-
 de Synder. Täncken offta på thenna döde Man-
 nen i Nain/ hwilken Ewangelisten (2.) säger hafwa
 varit en Son/ en vng Son/ en from Son/
 en eenda Son / Ja/ O Jämmer / O hiertans
 Sorg! Een Encklas Son. Kallas nu Söner/
 och äro och så *τοιοι οντες.* ett Huses eller Familæ Pella-
 re / hwar uppå hela Stammen beroor/ och igenom
 hwilka een Slächt blifwer til Effterkommanderna
 fortplanterat; som en Son hoos the Ebreer och så
 kallas *בן אב* edificavit, som then ther vpbnygger sins
 Faders Huus / och effter hans Dödh håller hans
 Rampn widh macht; Ty måste twiswels vthau
 Modren hafte större Smärta ther aff/ at hon hade
 miss

Esaiæ 30. V.
 vli.

*Domus Columna
 seu masculi
 Bona are sua
 son vilage
 Tare Europæ*

mist en **Son**/ som war en **Vng Son**/ (veavioskos)
 en **Son** then nu war i sin bästa ålder/ och gaff godt
 Hopp om at blifwa fins Moders Tröst och Glädie.
 Then som åger en Trågård / han kan wål liida at
 man afpläcker then Frucht som mogen är / och nå-
 stan aff sigh sielf wil nedersalla / men om man toll
 med macht slå neder then raraste Frucht/ som ån in-
 tet är mogen / så förtryter thet honom / och gör ho-
 nom hierteligh ondt: Utså / når Döden borttager
 en vthleswader Man / som hwarken kan lefwa sigh
 sielf / eller andra til någon Nytt / then Sorg kan
 man så ånteligen öfwerwinna: Men når een **Vng**
Menniska / som gifwer godt hopp om sigh at i fram-
 tiden kunna tiena thet gemene bästa til goda / en
Son på hwilken Föräldrarna hafwa mycket beko-
 stat / och medh stor Nöda kommet så widt / når en
 sådan **Vng Son** blifwer genom Döden hasteliga
 borttagen / då må thet ock wisseliga göra Riött och
 Blod ondt / ja / thet må wål mera bedröfwa Föräl-
 dromen / ån som thet gjorde Jonæ ondt om hans
 Kurbis / som allenast en Dagh Skyggade öf-
 wer hans Huswud. Ion. 4. 6.

en rätt åthskillnad/ emellan the gode och onde Bar-
 nen/ som ju mycket meer aff thet Under- Värck Je-
 sus gjorde medh honom / så han vpwäckte honom
 ifrån the Döda; Ty hade han varit en Ogudach-
 tig Son/ som i sin Ogudachtigheet hade varit dödd/
 och så til Hellsweetis faren/ hwar ifrån ingen för-
 lösning är/ aldrig hade Jesus tagit sigh honom
 så an/ aldrig hade han heller gjort medh honom
 ett så stort Under- Värck. Klagar nu David sig
 så ynckeligen öfwer sin / ehuru wäl olydige Son/
 som stodh effter hans Konungzliga Scepter och
 Crono/ at han gerna hade welat dödd för honom/ om
 han medh sin Dödh hade kunnat göra honom lef-
 wande igen; O huru wredh then HERren sina
 Händer/ o huru plågades han ther vthöfwer som
 är at see aff then andra Samuels Book i 8de capit.
 huru mycket meer / menen i wäl/ at thenna bedröfwa-
 de Modren hafwer måst ångstas dher öfwer at hon
 hade mist en Son/ en Ung Son/ en safrott
 Son/ ja en enda Son/ μωορηνη sine Moders
 enda Son/ säger Texten. Then enda Sonen
 som hon hade medh stor Pijna föde / medh större
 mödo vpsödt/ thet war hennes Vthforade /
 hennes Liffz Son/ hennes önskede Son/
 som hon wäl medh Samuels Moder aff Salmons
 Ord

Ordspråk hade hafst orsak at säha. Thet måtte
 wisseligen göra ett Moders Hierta ondt / när ett
 vthaff många hennes Barn döör / och hon måste
 emoot sin willia låta then grymma Döden rifwa sitt
 eget Kidtt och Blodh ifrån sigh; Doch kunna the
 öfrige Barnen lättare lindra och snarare stilla then
 Sorg: Men när all Kiärleek löper tillsammans
 på en / när Föräldrarnas hela hopp och glädie les-
 wer och döör i en / och then enda blifwer genom
 Döden bortryckt / så går thet hårdt oppå / thet gör
 så Kidtt och Blodh skräckelig ondt / och må så wäl
 wara dyrt köp på krafftig Tröst / för en så högt be-
 dröfwat Moder. Then som hafwer twänne Sgon /
 han mister icke gärna något thera / men hafwer nå-
 gon allenast ett / och mister thet / han är alt för elån-
 dig / och hans skada alt för stor. Hwar många
 Söus äro lysande i ett Huus / thet är icke så stor
 affsaknat om ett vthsläcknar / men är thet allenast
 ett / och thet släckes vth / så blifwer hela Husets
 mörckt / thet föore sade och then kloka Qwinman aff
 Thekoa / så hon skulle klaga at the wille slå hennes
 enda Son ihjäl. The willia vthsläckia
 mina Gniffo / som ännu qwar är. Then

2. Sam. 14.
 V. 7.

C. 6. V. 26.

tå nembnar han sorg öfwer en enda **SON**/ såsom
 hoos Propheten Jeremiam: **D**u mins **F**olcks
Dotter/ drag en **S**äck uppå/ och lägg
 tigh i **A**sko/ haff sorg lika som för **EN-**
DA SONEN/ och beklaga tigh lika
 som the ther högeliga bedröfwade äro.
 När Zacharias propheterar om the trognas klage-
 mål öfwer Messix dödh/ säger han. **T**he skola
 begråta honom lika som man ett **EN-**
DA BARN begråter. **S**å hafwer thet
 så wisseliga måst warit en hård Hiertekeyck för Mo-
 dren/ at then Döde war hennes enda **SON** ;
 Men thet största synes ännu stå tillbaka/ som är/ at
 samma **SON** och så war en **Enckios SON**/ och
 hon war en **Enckia** säger **T**ärten; **H**on war
 en **Enckia**/ äro man såå **D**rd/ snart är sagde en
Enckia/ men thet vnder ligger en ovisänelig stor
Sorg skylt och förborgat/ thet många **G**udfrucht-
 ge **Enckior**/ (ty elliest finnes och så **Enckior** som
 lefwa i **B**ällust) thesöre säger iagh **G**ud-
 fruchtige **Enckior** aff hwiltas **H**uswuden **C**ro-
 nan är fallen/ bättre skola kunna **P**redika om
 än iagh ; **H**wadh är så en **Enckia** annat än en
 dödh

C. 12. 1
V. 10.

1. Tim. 3.

Alogo Wif.
3. V. 16

dödh Kropp vthan Husvudh/ ty **Männen är**
Hustrunes Husvud/ en Törnebusta vthan
 Rosor/ en Trågård vthan Planck; **Encklor** the
 warda måst förachtade aff them/ som måst skulle
 ähra them / snarast vndertrycke aff them som the
 skulle medh rätta beskyddas aff/ esomofftast bedröf-
 wade aff them dher doch alltid borde trösta them.
 Thersfore haswer och **GDh** gårdat fring om them
 medh site Ord/ och giordt them til ett Priviligerad
 Sold fram för andra. Ir nu **Encklors** tilstånd så
 beflageligit/ så haswer **Enckliant** **Naem**/ wäl
 hafft orsaat at gråta/ hålsit tå hon miste sin enda
Son/ och medh honom sin enda Wärldzlige Glä-
 die: Then arme **Dwinnan** haswertå funnat medh
 godt skäl säya / som fordom **Naemi**; **Kaller**
 migh icke **Naemi** vthan **Mara/** ty then
Alzmechtige haswer swårliga bedröfwat
 mig/ hon hade orsat nog til at föra samma klage-
 ord som **Zobias** Moder/ öfwer sin **Son**: **Jag ha-**
de **Rijkedomar** nogh hafft/ om min **Son**
 icke wore bortto. Ty **Döden/** then omätte-
 lige **Menniskiomördaren** hade tagit ifrån henne en
Son/ en yng **Son/** en from **Son/** en en-

Eph. 5. 23.

Conf: Exod' 2. V. 22.

Deus. 24. V. 17.

Zach. 7. V. 10.

Ruth. 1. V. 20.

Tob. 1. V. 5.

Dij

da

da Son/ och thet then tidh/ idå hon sielff war
en Enckia.

USUS
I
Didascal:

Menistans
Dddz
Wissheet.

Syr. 14. V. 18

Spegle sig nu hwar och en i thenne unge Man-
sens dddh / och tånne ther aff sin egen dddelig-
heet / huru wiff honom Doden / huru
stackot och kortt Lifwet är / och wachta
siß för såledoddandt synder / som thenna
Mannen bars vth om Nains Stad; Port til Graf-
wen / så lærer och then Dagh komma (G:Vd weet
doch när) at wi alle / then ene effter then andre ska-
lom vthbåras til Jordenna och begrafwas. Thet
är wiff nogh / är en Materia som för lång tidh se-
dan är vth dilputerat. Thet är thet gamla För-
bundet / tu / hwar och en / lista aff hward skänd
och wilkor tu å si tu måste ddd. Allt annat / för-
vthan Doden / är o wiff. När Menniskian war-
der södt til Werlden / kan man intet såna förwissa
om hon såå eller många dhe lefwa skal / blifwa ruff
eller fattig / warda frist eller stuktig / thet ena kan
man såna wara wiff nogh / at hon måste en-
gång ddd igen ; Th ingen ting i hela Werlden fin-
nes / som antingen kan förhindra / eller en listen tid
vppskjuta then wisse Dddz Timan / hwarken Lä-
tiarens

fiarens förfarenheet, eller then Siukas berömmel-
 ge Dygder och Qualiteter, eller alle the Lätedomar
 i alle Verldennes Apoteker äro, Ingen Konungz
 Macht/ingen lärde Mans wijsheet/inga Verlden-
 nes Skatter/ ja ingen Ört är bland alle Örtter i
 Werlden som Döden födrifwa kan. Hade något
 sådant kunnat hielpa emoot Döden/ så hade then
 Unge Mannen i Nain icke blifwit dödh/ ty Örtten
 hwar han lefde war lustig och sund/ ther aff Sta-
 den och hade sitt Namn at han kallades Nain.*
 Sielff war han from och Gudfruchtig/ och ther til
 medh rikt/ (ther man kan sluta aff thet myckna Folk
 som folgde hans Liff/hade han varit fattig/ så hade
 han sannerligen icke sått så många til at föllia sig)
 doch kunde alt thetta icke hålla Döden tillbaka/han
 måste doch dödh/ och dödder bäras utom Stadzporten
 til sin Graff/ ty Döden ömlas intet öfwer then
 Fattige/ han wördar intet the Myndige/ han sko-
 nar intet them som lärde äro/ han achtar intet the
 rike/ vthan handterar them alle lika obarmhertigt:
 Och kommer migh thet öfwen så före/ som med ett
 skack-sreel/ emedan man spelar/ så hafwer Konun-
 gen/ Drottningen/ Bönderne / och Löparena
 hwar sitt förrättande/ så giäller then ene meer än
 then andre/ men så snart Spelet ändas / så tager
 man Konungen/ Bönder och Löpare och kastar
 them

* Vide Hie-
 ronym:
 de locis Eb-
 ratcis l, i. c.
 27 ubi suo
 etiam tem-
 pore amoe-
 nitatem loci
 visam esse
 testatur.

Cum mori-
 tur dives
 concurrunt
 vndiq
 cives: Cum
 moritur pau-
 per vix ad-
 venit vnus
 et alter.

Tendimus
 huc omnes
 Mors non
 miseretur
 inopia, non
 reueretur
 diuitias, non
 sapientia
 non mori-
 bus, non
 ætati deniq
 parcat, nisi
 quando se-
 nibus Mors
 est in ianuis
 iuuenibus in
 infidiis, sunt
 verba Ber-
 nardi.

them vthan åthskillnat i en hoop tillsammans; Så
 gide och Döden med oss. När wij hafwom vthspe-
 lat/ och åndat thetta vårt Luffz Stådespeel/ hwa-
 rest then ena hafwer agerat en Konung/ then andre
 en Vnderfåt/ thenne en Adelsman/ then andre en
 Bonde/ then en lård Man/ then andre en Riöp/ el-
 ler Handtwärcks Mån/ så brukar Döden ingen
 åthskillnat/ vthan kastar oss alle ibland hwar andra
 neder i Graswenne/ dher liggia wij/ ther liggia til-
 hoba både små och stora / Ziånaren och
 then som ifrån sin Herra frij är/ Konun-
 gar och Råd Herrar på Jordenne som
 bygga thet öde är/ Förstar som Gull
 hafwa/ och sin Huus full medh Silfwer/
 och skal så han wara meer än floot som skal kunna
 åthskillia en hög eller riist Mans Been ifrån then
 Fattigas. Förthen skul kan man lifna Döden wid
 Wåduren then Daniel sågh stå för Elfwene
 och hafwa tu högh Horn/ medh hwilka han
 stötte Wåster vth/ Norr vth/ och Ödder
 vth / och intet Diur kunde bestå för ho-
 nom/ eller frija sig ifrån hans Hand/ v-
 tan han gjorde hwad han wille oc wardt
 floor: Lifwen så Döden/ han hafwer/ om man
 skulle

Hiob. 37.
 19. 14. 15.

Dan. 87. 3. 4

skulle så tala/ tu höga Horn/ ett höger och ett vän-
 ster/ dher med han stöter och dräper/ så wäl the höge
 Jordennes Favoriter, them Werlden hastwer satt sig
 wed högre handen högt opp/ som the ringaste/ oc wed
 Eyclones wänstra Hand sittande Tjänare; Han
 stöter medh Hornen Väster vth/ Norr vth/
 öster vth/ och Söder vth/ Thet är/ han fö-
 rer sitt Herrawälde och Macht öfwer alla syra
 Werldennes Endar/ och ingen/ antingen yng aff
 ähren/ Edel aff börd/ hög aff Embetet/ ingen/ ingen
 kan bestå för honom eller frija sig ifrån hans Hand/
 så stor är han worden at han gior hwad han wil.
 Ach Synden/ Synden! Thet farlige många Men-
 niskiors Synder hafwa nu gifwit Döden en alt-
 förstär macht / fast större än then macht han i the
 förre Tider hade. Thet synes äfwen så hafwa
 gått medh Döden såsom medh en Skytt/ then thet
 icke strax är så färdig i sin Konst/ vthan i förstonne
 skuter länge för än han kan råka rätt och skuta
 wist; Så och Döden/ i the förre Werldennes Tider
 jagade han mång hundrade år för än han fick
 nedskuta och döda Menniskian. Adam satte han
 effter Nijo hundrade och tretio år för än
 han kunde råka honom til dödz. Döden förfolgde
 Seth Nijo hundrade och tolff år Enos
 E Nijo

Nijo hundrade och femb. Mathusalach Nijo
 Hundrade sextijo och nijo åhr / för: än han
 fick dräpa them / ja Döden jagade effter Enoch i
 Tryhundrade sexttio fem åhr och fick än så
 ingen macht öfwer honom / vthan Gud tog ho-
 nom sielff lefwande vpp i Himmelen til sikh/
 så luttet war Döden så öfswader i sin Konst / så ringa
 macht hade han then Tjdh / fram för nu / nu han
 icke låter många Menniskior lefwa 60. mycket min-
 dre 600. åhr / icke 80 / mycket mindre 800. åhr / ty
 nu warar wårt Liff 70. åt högsta 80. åhr.

Psalm. 90.
 V. 10.

Liffs Kortt-
 heet.

Så kort och skackot är wårt Liff! Andre må
 tillskrifwa wårt Liff kortthet / antingen wåre eg-
 ne Kroppars constitution och bestaffenheet / eller
 Stjernornes influens och wårckan / andre må såna
 orsaken wara omåtteltgheet i åtande och drickande /
 eller elliest en ofskickeligheet i sielfwa Lefwernet ; Så
 är doch Synden then wisaste orsaak ther til / förty
 ju längre ju meer Synden hafwer fördkat sikh / så
 hafwa wåre åhr ju längre ju meer sikh förminskat.
 Man seer ju at ifrån 600. åhr Solck lefwa kunde för
 Syndafloden / gingo strax ther effter 300. åhr aff /
 sedan kom thet til 400. ther effter til 200. så til hälff-
 ten / nu til siuttio åth högsta 80. åhr. Den kortt
 tjdh war Liffztjdh ! Hvad är fuller 70. eller 80.
 åhr

åhr när man betäncker at tusentde åhr äro för
 Guds intet meera än then Dag i går
 framgick och såsom en Nattväckt. Och

Psal. 90. 4.

hwad wil man stort tala om thesse Davids 70 och 80
 åhr/ så til åfwenyrs icke 10 ibland 1000 lefwa/som
 hafwa nått samma åhr. Huru många rycker nu Dö-
 den bort/ iag wil intet säna för thet femttonde/ tretti-
 onde/ och tiugende utan för thet tisonde året/ så the
 skulle först begynna at lefwa? Ja huru offta skeer thet/
 at Döden mördar Menniskan/ för: än hon får see
 Werldens Guds/ och emedan hon ännu ligger vnder
 Modrens Hierta? Hwad är för thet skuld thetta
 vårt kortta Liff? Så snart wij begynna at lefwa/
 begynna wij och så at dö. Och hwad är så thetta
 vårt kortta Liff? David liftnar thet wid en Ström

Ibid 7. 5.

som hastigt går sin loos/ en Sömn then icke
 länge warar/ ett Gräs thet snart förwis-
 nar/ ett Blomster som snart förtorkas /
 ett Taal som bortfar i Lufften; Hiob säger at
 vårt kortta Liff är som en hastig Fogels flycht/
 och en snart förswinnande Skugga. Konung

V. 6.

V. 9.

Hiob. 14. 2.

Nischias beskriwer sin kortta Liffstid wara som
 ens Herdas Hyddo/ then snart faller omkull/
 såsom en klen Väff-Tråd som sigh lätteligen

Esa. 38. 12.

aff Klåra låter; Ja at minstone är thet ofeelbarli-
 ga wiff/ at wårt Liff är fast bräckeligare än Glas/
 långt obeständigare än en Slugge/ och flychtigare
 än en Röök. Si/ så Wiß är oss nu wår dödh/
 så fort wårt Liff/ och thet weta wi wäl/ För-
 sarenheten lærer oss thet dageliga at wi måste/ wi
 måste dö. Wi see ju för wåre Ögon thet ena Liff-
 tet båras til Grafwen effter thet andra/ som then
 döde Mannen i Ewangelio; Wi höra ju med wå-
 ra Öron ringas medh Liff/ Klockorna fast hwar
 Dag/ så snart Klockan 12. som Klockan 9. iagh
 menar/ wi höra så snart en Herre som en Tjänare/
 så snart en aff thet högre som lägre Ståndet wara
 dödh/ och liifwäl achtar man thet icke floort; liif-
 wäl lefwa många som skulle the aldrig dö. Med sitt
 säkre och syndige Lefwerne bewiisa många fullkom-
 meligen/ at the intet troo thet the en gång skola dö/
 ty trodde the at the en gång skulle wiß dö/ och thet
 en gång kunde komma hwar Dag/ så lärde the ju
 åth minstone listet för och bereda sigh emoot Döden/
 på thet the måtte salige dö. När iagh tager vndan
 the gamble Huswuden/ the ther äre öfwerfnögade
 med grå-hwite Hår/ stå på Grafzens brädd/ och
 funna til eswenthrs thesöre stundom tänckia på
 Goswe-Gammaren: så ock them som äre rätt Gud-
 fruchtige/ hoos hwilka Gudz Ordz Krafft wårklar
 een

II.
 Epanorth:

een stadigh Dödzens betrachtelse/ så kan man säija
 om alle the andre / at thet äfwen så går medh them
 som medh någre Höns eller Kycklingar / the ther gå
 på en Åter och äta/ när Höken kommer och tager en
 aff them bort/ då begynna the andre at blifwa rådde/
 flächta medh Wingarna och löpa vndan / men när
 Höken reda är bortflugen med en aff them / och en
 listen stund är allenast förbi/ så löpa the til then för-
 ra Ort igen/ och äta såsom tilförne: äfwen så wi/
 wi gådm här tillsammans på jordenne och söda wä-
 re Kroppar; när Döden kommer och tager en aff
 wårt Sällskap bort / stundom en Dygdig och Gud-
 fruchtigh / stundom en Gudlös och Ogudachtigh
 Menniskia / äret icke sant? at man så får en listen
 räddhoga och fruchtan: Herre Gudh / säija wi/
 then Menniskian hade intet tänckt han eller hon så
 snart skulle dö / Och tör til estwentyrer mången så
 sättia sigh före / at han wil ther effter lefwa Chri-
 steligen/ och bereda sigh bättre moot Döden / men
 så snart allenast en listen tijdh är om/ at Kistan sty-
 ler then döde Kroppen / och Grafwen Liff- Kistan/
 Dhuru är så allsammans förglömt / då täncker
 man intet mehra på Döden/ vihan spelar och lefwer
 sedan som tilförne / syndar så säkert som tilförne/
 och thet speel driffwa wi til thes icke een aff oss är
 meer tillbaka. Hvilket alt kommer ifrån wår gamb-

le Siålefiende/ som på all sätt söker huru han kan
 Meniskian the Salige Död; Tandlar betaga :
 Han weet full wål/ at thet han thet icke gjorde lärde
 mången öfwer gifwa hans tienst/ förddma Synnen
 och lägga sig winning om at lefwa wål; Förhen-
 skuld gör han som the konstrike Målare / the thet
 plåga stundom måla en Stogh som synes wara
 mycket långt bortta / thet synes som kunde man see
 öfwer alla måttan långt in för: än man får see thet
 sidste Trådet : Så gör och Diefwulen med Döden/
 han målar så Döden aff för Meniskiorne/ at thet
 synes som wore han mång hundrade Mill bortto/
 och kunde icke i 60. eller 70. åhr fullända sin Resa
 til them/ thet medh beweeker han them/ at göra sigh
 större omat för Werlden än för Himmelen/ för Gull
 än för Gvdh/ så thet doch går merendeels them/
 dher med Archimede göra sine circhlar i Stofftet/
 at the blifwa oförmodeligen ihjålslagne aff Döden/
 som han aff Soldaten. Ingen bygge för dhenskul
 store Palas på en så salster Jis/ utan tänkte alltidh
 på Döde som så wisz är/ på Lifwet som så kort
 är/ och wachte sig för såleddande Syn-
 der. Hwar och en Synnd är fuller mächtig at dö-
 da Siålena/ så frampt then icke angras aff Men-
 niskian/ och förlåtas aff Gud/ thet förre bör man och
 wachta sig för all Synnd/ ehuru ringa Satan henne
 aff

III.
 Poedeut:

Warning
 ifrån Siåle-
 dödande
 Synnder
 som äro
 förnemblis-
 gaff.

affmåla kan / men besynnerligen för the trånne
 Hustrudsiäledödade Synder / them Apostelen
 Johannes fallar Köttzens Begärelse / ogo-
 nes Begärelse / och ett Högfärdigt Lef-
 werne / som äro the samma Synder / the ther al-
 dramäst förorsaka at Menniskan så luttet täncker
 på Döden / och så sällan bekymbrar sigh om sin
 Saligheet. O Idödelige! Idödelige Menniskior!
 Väta eder Dödz Wisshet / och Luffz Kortheet
 hålla eder ifrån then första Stäle dödade Syn-
 den / som är Kökens begärelse. Hwar medh
 förstås icke allenast Horerij och köckligh Örenlig-
 heet / ochan och så alt Frästerij och Drycken-
 skap / all Syndig öfwerflöd i ett eller annat / thet allenast
 kan tiena Menniskan / til at här medh then Rike
 Mannen späcka och göda sin Kropp / som doch
 snart skal blifwa the fasetige Ormars Spijs och
 Godo. Ach thet är alt för skamligit / at sid-
 ta sigh i allehanda Köttzens Wällust / så man liff-
 wäl hafwer en förnufftig Siäl / thet är alt för för-
 achteligt / at then ther är Skapat effter GUDS
 Beläte / skal heller willia föllia the oförnufftige Bes-
 far i Wällust / än wandra i sin GUDS och Skapa-
 res Footspoor / thet är och alt för farligt at
 föllia Köttzens Begärelse / som är war argeste
 Stende

1. Joh. 2. 16.

* Videde 1-
 fraelitis
 Deut. 32. vj
 14. 15. 16.
 17. 18. &
 Mat. 24. 38

Kökens
 Begärelse.

1. Pet. 2. v. 11

Fiende / wår Fiende thesfore / at hon frijder e=
 moot Siälena / wår argeste Fiende thesfore / at
 then måst smickrar för oss med söte oc Röttet behage=
 lige tillockelser / får och förthen skuld snarast Seger /
 och öfwerwiner oss. Från thenne Synd kunom
 wi intet lättare rijswa oss löse / än när wi offta be=
 tänckiom hurulunda all Röttzlig Begärelse hänger
 heelt och hållet wedh Lyckona / som så obeständigh
 är / och så lätteligen kan förändra en inbillat Lust /
 til en Ewigh och stor Olust ; Förwhan thet må
 hwar och en wara försäkrader dher om / at en Gud=
 fruchtig finner hoos sig beständigare Lust och stö=
 re Frögd en Dag / aff ett roligt Samwete / och
 syndalöst Lefwerne / än alle Ogudachtige i hela sin
 Liffstidh aff all theras Röttzliga Wällust. Ther=
 fore Döddelige Menniskior / förwaren Eder
 för Röttzlig Begärelse / ty om j lefwen
 effter Röttet så skolen j dö / men om i
 döden Röttens Gerningar medh And=
 nom så skolen i lefwa. Welen j G Hri=
 sto tilhödra så måste j förskästa edert kött /
 samt medh lustar och Begärelse. Läter
 och edert Dödzwisheet / och edert Liffstortheet
 hålla eder ifrån then andre såledöwande Synden /
 then

1. Pet. 2. 11.

Rom. 8. v. 13.

Gal. 5. 24.

then Apostelen kallar Ögonens Begjäreelse ; ^{Ögonens Begjäreelse}
 Hwar under förstås alt thet en girig Syndare för-
 lustar sina Ögon medh / såsom Rikedomar / och en
 syndigbegjäreelse effter them. Aldrig wore thet möne-
 ligt at så många giruge och egenmyttige Siälur
 (hwilka Ambrosius kallar sepulchra pauperum, the
 Fattigas Gräffwar / ty som Gräffwen the döde så
 opswälga dhe the Fattige) aldrig wore thet möne-
 ligt / säger jag / at the så begärligen sökte effter Ri-
 kedomar / så frampt the oftare betänkte sin Dödz-
 wißheet / Liffzfortheet / sampt alle Wärldz-
 lige Rikedomars såfängelighet och obeständighet.
 Thet är en yppenbar / allmän / och Högsärdigh
 Därskap at en dödelig Menniska wil göra sigh så
 floort omal för thet som med stor möda förhwär-
 wes / medh större farlighet besitties / och änteligh
 en gång medh större ångest och Sorg måste förlä-
 tas och öfwer gifwas. Och hwad är då alle Wer-
 dennes Rikedomar / ähra och höghet? Alt såfän-
 gelighet / alt är icke annat än såfängelig-
 heet säger Salomon / ja wåre odödelige Siälur ^{Prelik: I}
 meera skadelige til Fördömmelsen än som behielpe- ^{p. 2.}
 lige til Saligheten / thet the redant Hellsweetit wa-
 rande rike Män och fördömbde Siälur gifwa til-
 kånna då the i Wißhetenes Bock fråga: ^{347. 5. 4. 8.} Hwad
 S ^{hjelper}

Hielper ofz nu wårt prääl? Hwad gag-
 nar ofz nu Rijkedom och Högmöd? Här frå-
 ga the hwad the ras Rijkedom och Högmöd Hielper
 eller gagnar them? Men wij måge vndra at the
 intet tänckia vppå hwad thet doch hafwer hulpit och
 gagnet them/ emedan the här hafwa lefwat: The-
 ras Rijkedom och Högmöd hafwer liftwäl så myc-
 ket hulpit och gagnat them/ at emedan the lefde haf-
 wer hwar och en åhrat och tilbudit them såsom half-
 we Gudar/ alle hafwa sökt the ras Nåd/ ingen haf-
 wer welat haft the ras Onåd/ the ras Rampn äro
 infkrefne i Marmor/ the ras Heroiske och märckeli-
 ge Gerningar i Böcker/ Effterkommandom til ämin-
 nelse/ och doch säya the hwad Hielper/ hwad
 gagnar ofz wår Rijkedom och Högmöd?
 monne the tä hålla thet för litet gagn aff sin Rijke-
 dom/ at the här hafwa haft så öfwerflödigt många
 Egodelar/ store Slott/ och prächtige Palak/ som
 innan til glimma aff Guld och Silfwer: Att alt
 hwadh i Werlden hafwer warit stort prächtigt och
 hårligit hafwer warit the ras så länge the lefde/ och
 sedan the äre blesne döde/ hafwa the ras Rijkedo-
 mar vphögt them til Himmelen (fast än the redho-
 hafwa legat i Helfwetit) på thet sätt at man aff the-
 ras Tijf predikningar effter them ick hafwer an-
 nat

nat kunnat sluta/än hade the varit här på Jor-
 denne the bästa Christne/ och wore nu i Himmelen/
 the störste Gudz Helgon/ och doch säya the om sin
 Rikedom hwad hielper hwad gagnar thet
 oss? Men hwarföre thet? Thersföre/ säya the
 sielfwe/ at alt är framfarit såsom en Skug-
 ge/ oc såsom ett Rychte som öfwer går: så-
 som ett Skepp bortlöper i Wägene/ hwil-
 kes Spor sedan thet framgånget är/ eller
 thes Wäg i Wägene man intet siña kan/
 eller såsom en Fogel som flyger i Wädrena
 eller som en pil til ett Mål affskuten war-
 der/ samalüda hafwa oc wij fått en enda;
 The wille så mycket säija: Alt hwadh wij här haf-
 wa haft hafwer alzintet hulptit eller gagnar oss/ ty
 thet hafwer altsammans varit så förgängeligit som
 Skuggan then ther snart far fram/ som rychtet
 thet hastigt går öfwer/ som ett wälseglande skepp/
 thet then ena Timan synes then andra intet/ som en
 til ett Mål hastigt affskuten Pil/ sammalun-
 da/ säya the/ hafwa och wij fått en ända.
 Thet är märckeligit huru Salomon/ som theras
 Tanckar medh thesse Orden beskriwit hafwer/ ta-

v. 9.

10.

11.

12.

13.

ger nästan aff alle ting i Werlden/ thet som aldrä-
 måst flychtiq/ fåfångt/ och förgångeligt är; Aff
 Naturen Skuggan/ som är aldeles intet/ aff
 Konsten Skeppet/ som så hastigt lika som flyger
 igenom Bälltorne/ aff Meniskiors handel Rycket/
 och thes hastigheet/ aff Diuren Foglen och hans
 flycht/ aff Krigzväsendet Pijlen/ och thes snäl-
 la Fart. Och hwad hafwa fuller the fördömbde
 Siälur i Hellsweetit/ medh thetta sitt Taal welat
 lära/ annat än thet/ then store GUDs Prophete
 Samuel fordom hafwer sagdt: Wiske icke
 effter fåfångelig Ting/ ty thet gagnar E-
 der intet och kan intet hielpa Eder/ effter
 thet en fåfångelig Ting är. Och hafwer
 thet varit en stor GUDs Försynn/ som Nazian-
 zenus talar/ at alt i Werldenne är så fåfångeligt/
 på thet the som intet hafwa något aff the saker/ icke
 skola förtrofla/ ey heller the Högfärdas som alt
 hafwa til öfwerflödhy*; Ty then som hafwer mist
 thet/ han hafwer mist något fåfångeligt/ och then
 som äger thet/ han äger allenast en Skugga. Tänd-
 te nu man alle på Döden och Ewigheten/ så lärde
 the wäl mehra förachta thet the intet kunde besittia/
 och mindre älska hwad the doch moße förlora och
 här

1. Sam. 12.
 v. 21.

*Nevel ad-
 verfitas sola-
 tio vel prof-
 peritas troe-
 no careat

hår qwarlembna. En iagh frågar allenast hwar och en: Om iagh hade åchnuttit all Werldennes Wällust/ och haft större Rikedom än then allraris feste (hwar isfrån min G:dh migh doch nådeligen bewara !) och iagu skulle dö? Kläre hward kunde thet wäl hielpa mig? Swårare kunde thet wäl göra mig min dödhmen alzintet lättare/ effter Enrach's Ord som säger/ at Döden är bitter när en Menniskia täncker på honom/ besynnerlig then Menniskia som goda Dagar och

Syr. 41. v. 2.

nog hafwer; Welen i förthen skuld i dödelige Menniskior/ förachta Jorden som så förgängelig är/ och winna Himmelen then ther åfwen så länge warar som Siälen stelff/ så täncker allenast offta på Döden/ thet skal wäl kunna hålla Eder isfrån then syndige ögonens Begärelse/ och wända Eder Hiertan isfrån en fördömmelig Girugheet effter Werlden/ til en helig åfundan effter Himmelen.

Läter och Eder Döds- Wisshet och Luffz korthet hålla Eder isfrån then tridie Siäledödade synden/ then Apostelen fallar ett högfärdigt Leswerne; thet the dödelige Menniskior mehrendels plåga högfärdas öfwer är förwthän annat/ förnembliqslächt och hög Adelig Härkomst/ stor macht och högga ehretienster/ denyelig.

Ett högfärdigt Leswerne öfwer

Förnembliqslächt och hög Adelig Härkomst.

heet och Skönheet, alt thet Skole fuller ingen hög
 färdas öfwer/ der man alle tänckte på döden; Först
 the thet hafwa fått en syndig lust til at föra ett hög
 färdigt lefwerne och til äfrentyrs inbilla sig tet
 wara them lofgifwit för thetas förnemblige
Slächte och Adelige Härkompst skull
 sådana skulle man offtare betänckia sin döde-
 lighet/ at the intet mindre än alle andre Menniskior
 hafwa sitt första vhrsprung aff Adam som war en
 Menniskia och dödde. Then ringaste Bonde och
 förnembsste Adelsman är bägge aff en Materie/
 then ene är intet aff Mull och then andre aff Gull/
 som en deel aff Nebucadnezers Beläte war aff
 Gull/ then andre aff Leer/ vthan the äre både
 Stofft emedan the lefwa/ både äre the och stin-
 kande Näs när the äro döde. Kunde the hafwa
 sine Slächtreghister alt ifrån Adam / eller närmare
 ifrån Noach sålarde the wissertliga sielf finna i
 bland sina Försäder flere fattige än rike/ flere aff
 ringa Föräldrar/ än födde Högwälborne/ om thet
 elliest skal wara sant thet en wijs Hedning sagde
 hafwer: Alt man finner ingen Konung som ju haf-
 wer en Tjänare ibland sina Försäder; Ey heller nå-
 gon Tjänare ibland hwilkens Försäder icke en Ko-
 nung är. Och troor man wäl ännu kunna finnas
 Exempel thet på/ at mången Adelsman är född aff
 en

Dan. 2.

Seneca Epist
 44.

en Bonde/ mången Bonde aff en Adelsman: Ut
 the än tiena i Werlden som äre födde aff Her-
 rar / och at the regera som äre födde aff Tjänare.
 Saul som wachtade åsninnor / David som gick
 wall medh Säär / är både blesne Konungar öf-
 wer Israel. Är förthen skuld en eländig ting at
 willia föra ett högfärdigt Lefwerne therföre at man
 är aff förnembelig Slächt / och högh A-
 delig Härkompst: Grafwen kan bäst betaga them
 the högfärdige Zanckar / när the allenast betänckia
 at the / åfwen så wäl som Hiob / måste kalla För- *Hiob. 17. vii*
 giängelsen sin Fader och Matkarne sina
 Moder och sina Syster; at wara ödmjuk och
 Gudsruchtig är then rätte Adelige Dygd / ty then
 bästa Adeligheet och adelheet består icke ther vth / at
 man högfärdas öfwer sina Försäders höga Släch-
 te / wihan ther vthinman at man theas Christelliga
 Dygder berömmeligen effter föllier.

Ett högfärdigt Lefwerne plägar och /
 til thet andra / wara hoos them / som Konungens *Stor mæcht*
 Nåd hawwer vphögdt til stor mæcht och hö- *och höga Em-*
 ge Embeten / som Haman / hwilken högfärdades *beten.*
 grusweligen / öfwer thet at Konungen hade
 giordt honom wäldigan / som han och myc- *Esth. 5. v. 12.*
 kit högfärdigt berömmet sig ther aff at han vphögdt

högbd war öfwer Konungens Förstar och
 Tjänare. Ett sådant högfärdigt Modh/ skul-
 le så många intet hafwa/ om the betändte sindödz=
 wißheet/ och lißzforttheet/ och hurulunda
 all theras macht och myndigheet stöder sigh på
 Enckona/ som så ofstadig är/ at hon snart kastar diu/
 pare i Träcken/ then hon nyligen hafwer uphögd
 aff Stoffet/ som Hamans/ och många andre ny-
 are Exempler öfwerflödigt kunde bewissa / the
 ther hafwa medh sitt Fall sannat hwadh Sa-
 lomom säger: En Menniskia råder under-
 stundom öfwer then andra n.b. sig til ska-
 da. Förrothan thet kunde och fast många aff
 them som här hafwa sordom regerat/ och nu ligge
 förrättnade i Graswen/ wara the nu regerande hö-
 ge Herrar och Embetsmän/ som dagelige Predikan-
 ter/ the ther troligen wara them ifrån all Siäledö-
 dande Synd/ och så ifrån ett högfärdigt Lef-
 werne så frampy the man elliest altijdh wille tän-
 cia på Döden.

Prebist. 8.
 v. 9.

Deheligheet.
 och stödhheet

Thet tridie hwar öfwer många och så plåga
 högfärdas/ är deheligheet/ eller en dehelig och
 wälsticket Kropp/ then/ särdeles the som äro aff
 war förste Moders tön/ wissa medh prächtige/ the-
 ras Stånd intet känliche/ och thesfore syndige Klä-
 der

dedrächter/ hwilket alt skulle blifwa tilbata/ om the
elliest offta påminne sigh sin dödeligheet/ och thet aff
hängiande deyeligheets obeständigheet / at ehuru
deyelig Kroppen är måste then doch förgås/ som
ett rutit Aas / och som ett Klåde/ thet
änt warder aff Maal/ som Job talar/ ty
täckelig och deyelig wara är intet/ vthan
en Dwinna (en Jungfru) som HERR-
ren fructar/ then skal man lofwa/ som
Salomon talar. The glömma wissertliga bort/
at thetas Kroppar äro aff Mull och skola åter blif-
wa til Mull igen/ som aff en syndig Högsfärds/
öfwerhängia them medh Gull och Klåde them
öfwer sitt Stånd medh alt för öfwerdådig vthwär-
tes prydnat; Ståndet tillåter fuller och så i thet fall
then ene meer och fordrar aff then andre mindre/
men Ståndet vhrsächtar aldrigh någon Synd/ v-
than kräfrer altidh först ödmuikheet aff thet
högsa Ståndet androm til ett Exempel at efter-
föllia. Berömmeligit är thet man läser om Drott-
ningen Ester/ huru hon talade til sin Gvddh om sin
prydelse och Drottninge Kläder/ som Texten
talar: HERRre tu alla Gudars och Herstaps
Konung/ tu weest at tag thet gdra måste/

G

och

cap. 13. v. 28.

Prov. 31. v.
30.

och at tag intet achtar then härliga prydelsen/ som tagh på mitt Hufwud bär/ när tagh ståt föra måste/ vthan håller thet såsom en oren Dook/ och bär henne icke vthan tå tagh måste ståt föra :

Et. aff Efb.
v. 16.

Ther påminte sigh thenna Gudfruchtige Drottningen sin dödeligheet/ och all sin Konungzlige pryd- nats såfängelighheet. Thet Rådth skulle wara ett godt Rådth/ ja ett Rådth som skulle hindra mycken Synd/ at the stolte Siälur/ som högfärdas öfwer sin denelighheet/ icke allenast inwärtas i Hiertat/ vthan och så vthwärtas i Kläderne/ wille taga dö- de / Hufwud Stellan effter then aldradenelig- ste Meniskian / som the hafwa kiändt i Ber- den/ och hängia then samma brede wedh sin dageli- ge Spegel/ medh en sådan öfwerkrift: Hwad tagh hafwer warit thet ästu nu/ hwadh tagh nu är skal tu snart blifwa. Wille the thet göra och kiänna ther aff sin dödeligheet/ så offta the brukade sine vthpolerade Spegler/ til sin denelighheets såfangelige åskådande/ och syndige vt- smyckande/ wisseligen skulle thetas Högfärd min- skas/ wisseligen skuletthe och låta sina prälande på- fogle Siädrar falla. O i dödelige Meniskior tän- ker altidh sålunda på eder dödeligheet/ och så kiär- eder

eder är en Salig Dödh/ så låter som nu sagdt är/
 eder Dödz wißheet och edartiffzfortthett
 hålla eder ifrån theße och andre såledd=
 dande Synder. Så behöfwen i intet för-
 sträckas för Döden som är **Försträckelsens**
Konung/ then ther wäl kan drifwa en Konung
 vthur sitt werldzliga Riike/ och stillia honom ifrån
 en förgängelig Grona/ men måste doch låta honom
 medh alle saltige Gudz Barn behålla Herligheten/
 nes Dwanstelige Grono/ i thet Ewiga Gudz Ri-
 ke/ therföre räknas och Döden ibland Gudz Bar-
 nas Friheter: Hälst emedan han är them en win-
 ning/ ja en Engel som förer them vth ifrån ett
 syndigt Sodoma/ thenna sämmer och synd-
 fulle Werlden/ til en Ewigh Frögd och stadigwarande
 Syndalös Luff/ och thet genom en Frögdertj
 Opståndelse/ hwiltens

IV Consola-
torius.

Hiob. 18. 14

I. Cor. 9. 25
I. Pet. 5. 9. 4

I. Cor. 3. 22.

Philip. 1. 7. 21

Gen. 19. 9. 16

Pars II.

Wißheet/ är oss til stor Tröst emoot döds-
 sens Försträckelse/ och föreställes oss och så/ til thet
 andra/ i dagsens Ewangelio/ vti then Vngeman-
 sens Opwäckelse ifrån the Döda/ hwar om
 Texten således talar: **Lå HÆren** såg hen-
 ne/ Enckian/ warfunnade han sigh öfwer
 henne/ och sade til henne: **Gråt icke/**

och han gick til och togh på Bårena/ oc
 the som bære skadnade/ så sade han/ iagh
 säger tigh vnger Man stat vpp: Och
 then Döde satte sig vpp oc begynte tala etc
 här finna vil I Esu warfunna sikh öfwer
 then bedröfwade Enckian off Hiertat/ trösta
 henne medh Ordh/ och hielpa henne wär=
 keliga; Så HERren såg henne warfunnade
 han sikh öfwer henne *εσπλαγχιση*, thet skaar honom
 i Hiertat/hans Inelsswor rördes/lika som i honom
 Enckiones Hierta kunde icke vara så bedröfwat
 öfwer Sonens dödh/ som thet bedröfwade IESU
 Hierta/ at han sågh Enckiones stora Nödh och bitter
 ra Tårar; Ach thet kunna Gudfruchtige och förlätne
 Enckior taga sikh tilltröst / at Iesus med sine
 miskundsamme Ögon seer på them / fast än
 Werlden wänder sin Ögon ifrån them. At
 Iesu Hierta warfunnar sikh öfwer them / fast än
 Werlden förachtar och bedröfwar them / at Iesus
 wil hielpa/ fast än Werlden wil stielpa/ at Iesus
 skal wissertliga en gång affrocka the Tårar/ som
 Werlden här kommer them så öfwerflödigt och off=
 ta til at låta falla; thet borde the Mächtige och Mynd=
 dige i Werlden och så taga i acht/ och effter Jesu Ex=
 empel sig öfwer Enckior och Enckiors Nöd war=
 kunna/

funna/ ty then hellige Apostelen säger, at thet är
 för G:ddjen reen och obesmittat Gudz=
 tienst/ söka faderlds och Moderlds barn/
 och Encktor i thesas bedröfwelse. Man seer Iac. 1. v. 27.
 här at Jesus hafwer varit ganska redbogen til at
 warkunna sigh öfwer thenna Enckian/ eller släser
 man at när han antingen skulle upwäckja Zairi Matt. vi8
 Dotter/ eller helbregda göra Höfwichmansens Tie
 nare eller Konungz mansens Son/ så hafwer han
 lättit bedia och fast nödga sigh ther til/ men til then
 ne bedröfwade Enckian kommer aff sigh stelff obu
 den/ wisandes ther medh farligen/ at han är Enc
 kiones rätta Fader och Domare/ och the
 Faderldsas Hielpare/ som han och aff then
 hellige David kallat warder. Ne förthen skul farli
 git/ ja farligit at trycka Tärar vthur Enckiones Psaln. 68.
 gon/ ty Enckiones Tärar flyta wäl neder v. 6. 10. v. 14.
 äth Kinnbenet/ men the ropa vp äth öf
 wer honora som them vthranat hafwer: Syr. 35. v. 18.
 Säger then H. Eyrah. Säsom nu Jesus hier
 teligen sigh öfwer thenna Enckian warkunnade/
 altså tröstar han och henne medh Orden
 säyandes: Grät icke. Thet synes wara lika
 at förbiuda en Enckia til at gråta/ och en Skials
 G iij wo

wo/siut/ at skialswa; Lijtwäl säger Christus:
 Grät icke. Nu är thet fuller så/ at Christus
 här ingalunda befäller någon Stoist hårdheet/ at
 man alzintet skal gråta eller förja öfwer sina Wän-
 ners Dödh, ty han som frestat är vthi all-
 ting weet mycket wäl at wi hafwa Ridit och Blod/
 som han och sielf icke hafwer kunnat hålla sig ifrån
 Tårar och Grät/ tā han såg staden Jerusalem;
 Doch wil han at wi skola gråta måtteliga/ in-
 galunda så gråta eller förja som Hedningar /
 the ther om Vpståndelsen intet Hopp hafwa/
 och aff G Dd intet weta. Thersföre säger
 han icke allenast; Grät icke/ vthan hjälper och
 henne wärckeligen/ wisandes ther med hwar-
 före hon icke skulle gråta/ nembligen thersföre / at
 han wille och kunde hennes döde Son lefwande gö-
 ra/ thet han och firart i Wärcket stälte/ tā han tog
 på Bären och sade til then ther på liggande
 döde Menniskian: iag säger tigh vnger man
 stat vpp. Man hafwer wäl Exempel på at och
 andre/ såsom the twänne H EKrans store Prophe-
 ter/ Elias och Elizeus/ hafwa vpwäckt döde Men-
 niskior/ doch hafwa the måst bruka andre Ceremoni-
 er ther hoos/ then ene hafwer lagdt sigh öfwer then
 döde/

Ebr. 4. 15.

Luc. 19. v. 41

1. Thesal. 4. v
13. 6. 5.

2. Reg. 4.

1. Reg. 17.

döde then andre ropat til G:Vdh/ at Siälen måtte komma til then döde igen/ men intet läser man någon / hafwa brukat sådana befallningz Ord/ som Christus här gör/ sähandes : Jagh säger tigh Vnger Man stat vpp / hwilket alt kom ther aff at the wore allenast thenne Herrans Ziänare/ men här war H:Kren sielff/ som aff egen kraft och Gudommelig macht befallade then döde at stå vpp/ hwilket och straxt skedde/ ty Texten säger : At then Döde satte sigh vpp/ hans Siäl som i medler tijdh hafwer måst varit skild ifrån Kroppen/ som i Ingängen lärdes at dhen naturlige Döden är Siälens skildnad ifrån Lefamen/ ingalunda therföre i Skriarselden som ingastådes förutan i papisternes Hierna är at finnas / vthan som Skrifften talar / i Gudz hand / kom til sitt gamla Herberge igen/ begynte åter at röra och beweka Kroppen/ så at then Döde satte sigh vpp. Och at ingen skulle inbilla sigh thet wara allenast Phantasie, så begynte then vpwäckte Mannen at tala. Ty så som J:esus sielff böd gifwa then ifrån the döde vpwäckte Pijgan Maat/ til ett Bewijs ther på/ at hon sanfärdeligen lefde/ altså bewijsar och thenne döde Mannen sigh wara lefwande/ ther medh at han begynte tala.

Luc. 8. v. 56.

Beståde nu hwar och en vthi thenna döde
Man

USUS. 2
Didascal.]

Opståndel-
ens wiffhet

Wansens opwäckelse / sin och alla Menniskiors
 wiffa Opståndelse ifrån the döda / til en
 Tröst emot Dödzens Försträckelse. Ach
 ja! Thet är sant nogh / at om någon Artikel i hela
 vår Christendomb är swår til at troo / så äret then
 om Opståndelsen / at the Kroppar wii see för våre
 Dygn ligga Luff / lösa kastas neder i Jordenne och
 förrättas / warda förbrände til Asko / opätne aff
 Foglar och Fiskar / stundom och så aff Menniskior /
 at / säger iagh / the / och icke andre i thesas ställen / v-
 than äfwen the samne skola igen opstå; Men lif-
 wäl så wiff som thenne döde Mannen fick icke nå-
 gon annars vthan sin egen Kropp igen / äfwen så
 wiff skolom wii och så medh thesso wår Hudh
 omflädd warda / och skolom (så framp
 wii elliest dö salige) i thetta wårt Kidtt så
 see G V D H. Förnufftet kan intet inbilla sig så-
 dant / wåra femb Sinnen kunna thet en heller fat-
 ta; Thersöre så Paulus predikade om the dödas
 Opståndelse / så gjorde the kloke Athenienser
 Gäck ther aff. Men bort medh Förnufftet och
 the femb Sinnen i Trones Hembligheter! Jesus
 hafwer ju äfwen til then ändan förrättat thetta vn-
 derwårck / til then ända hafwer han ock så noga i ä-
 tte opteckna thet / på thet wii thes wiffare skolom
 för-

Hiob. 19. v29

Act. 17. v32.

försäkra oss om och troo at lista som han then tidh
 erådde til och togh på Bären: Så skal han och
 i lista mätto en gång stiga ned aff Himmelen/
 och oplåta våra Griffter / och som thenne 1. Thef. 4. 16
Ezek. 37 v 12
 döde Mannen hörde Jesu Ord / och efter samma
 befallningz Ord stod vpp: Så skal och then
 sund komma / i hwilka alla the i Griffterna
 äro skola höra samma Jesu Röst / och
 skola gå fram / the som wäl hafwa giorde
 til Lifzens Vpståndelse / men the som il-
 la hafwa giordt til dödsens vpsståndelse. Iob. 5. v 28 29.
 Haruledes thet widare skal och kan thet med tilgå/
 thet welom wij intet bekymbra oss om ty wij skulle
 äntå aldrig kunna thet vthgrunda / fast än wij all
 wår Lifstidh intet annat giorde / än tänckte allena
 thet på; Thet är och then äbra som wij Christne
 höre gifwa wår om Gudi at wij här i Dödzens Lande
 de troo / thet wij thet vthi thet Lifswandes Lande Psal. 27. v 13.
 Kolom förstå see. Låt förthen skuld så wara / at
 wår Lifamen warder sådd förgängeligit /
 thet skal doch vpså oförgängeligit / war-
 der thet sådt i snöpligheet / thet skal doch
 vpså i Herligheet / warder thet än sådt
 i Skrdpligheet / så skal thet doch vpså
 i krafft /

1 Cor. 15. v. 42.
43. 44. 43.

i krafft; En thetta förgängeliga måste
iflåda sig oförgängelighet/ och thetta
dödeliga måste iflåda sig odödelighet/
äre Guds Andes egne Ord/ om vår Opståndel
ses Wißheet/ som oss emot Dödsens Försträck
else/ kraffteligen trösta kan.

II. Pœdeut.

Men then som wil en gång hafwa en frögde
rijk opståndelse/ then måste först en gång hafwa
en salig död; En på hwars och ens dödh föllter
fuller Opståndelse/ men allenast på en salig Guds
Barnas dödh/ en frögderijk opståndelse. Inkom
wi förhenskul at vpstå til ett Ewig och odödeligt
Liff/ så låtom oss här så leswa/ at vår död kan blif
wa salig/ ther til hielper nu oc så en stoor deel/ at wi
som tilförene sagde är/ alid tänckiom på vår döds
wißheet/ vårt liffs-kertheet och wachtom
oss för Ståledödade Synder. Thersöre at iagh
tä sluter medh äfwen then högstnödige förmaning/
iagh både först och mitt i Predikan aldramäst bru
kat hafwer/ så wille tä hwar och en altid tänckia på
sin dödh och ända:

The Tanckar kunna snarast bewela oss/ som
Konungshischiam/ at wäl beställa/ icke allenast
om våre Hus/ vthan förnembligast om wå
ra Siälur/ så at wi medh fritt Modh kunna
swara

Es. 38. r. 1.

swara G:dh / när han genom Döden fallar of
som Abraham fordom swarade: Här är tagh.

Gen. 22. v. 11.

The Tanekar kunna och fördrifwa hoos of all redd-
hoga och för sträckelse för Döden / ty then som hwar
dagh seer något sygdt och saslighit / han försträckes
ju längre ju mindre / ja på sidstone aldeles intet
therföre. Til then ända wille hwar och en låta sigh
recommenderat wara then Gudfruchtige Lärarens
Bernhardi Luffzregel / författat i ihesse så Orden:

Bernhard. in
spec. mo-
nach: simo-
do moritu-
rus esse s, ta-
ceres istud.

Om tu nu thetta ögnebleck skulle dö /
wille tu då göra thet? Och huru Gudfruchtige
och wäl lärde then Nienniskia lefwa! Och huru
Saligt lärde then dö / som alltid tänckte thet vppå.
Aldrig troor tagh at någon skulle aff Upsåth göra
illa / förtörna sin Gud / försmåda hans dyra namn /
wanheliga hans Sabbath / wantörda hans Tjä-
nare / eller förarga och skada sin Nästa / så framp
han alltid sålunda tänckte: Om tu nu skulle
dö och ställas för G:dz Dom / wille
tu wäl at then rättfärdige Domaren skul-
le finna tigh i then Synd / och thet effter
döma tin Stäl? Then som alltid tänckte på
thetta / han lärde och wissertligen besluta sigh om at
göra godt / lefwa tuchteliga emoot sigh sielfwan /

Tii. 2. v. 12.

rättferdeliga emoot sin Nästa/ och Gudeliga emodt sin G:Vdh. Wälsignade Christne och Gudz Barn! Til at sålunda altijdh tänckia på Döden och ändan/ synes nu alt hwadh om oss är at gifwa anledning til/ både tidernes och wårt eget tilstånd. Tidernes tilstånd som nu klarliga nogh Predijka om hela Werldennes snart kommande ända. Är icke nu Diefwulen genom G:Vdz rättfärdiga tillåtelse nedstigen med en stoort Brede/ wettandes at han icke lång tid hafwer? Hafwa wi nu icke i händerna the wise Teckn som Christus sielf hafwer sagdt skola komma för Werldennes ända? Nembligē Krig och Öhrlig/ och thet nu så allment och grusweligit/ som sedan Christne hafwa beghynt lefwa/ ibland Christne aldrig är hörde. Thet ena Folcket hafwer nu reest sig opp emoot thet andra/ och thet ena Rijket emoot thet andra. Manasse hafwer nu satit sig opp emoot Ephraim/ Juda emoot Israel. Ach tu nådige G:Vdh! Huru hafwer then fattige Christenheten en rund tijdh bortåth varit en blodig slaktare Vänc? Then aldraminste deel aff Werldenne/ Europa/ må man nu icke träl kalla/ som öfwerste Prästerna fordom kallade then Ätten the tidpte för

ApoC. 12. v. 12

Mat. 24 v. 6.
7.

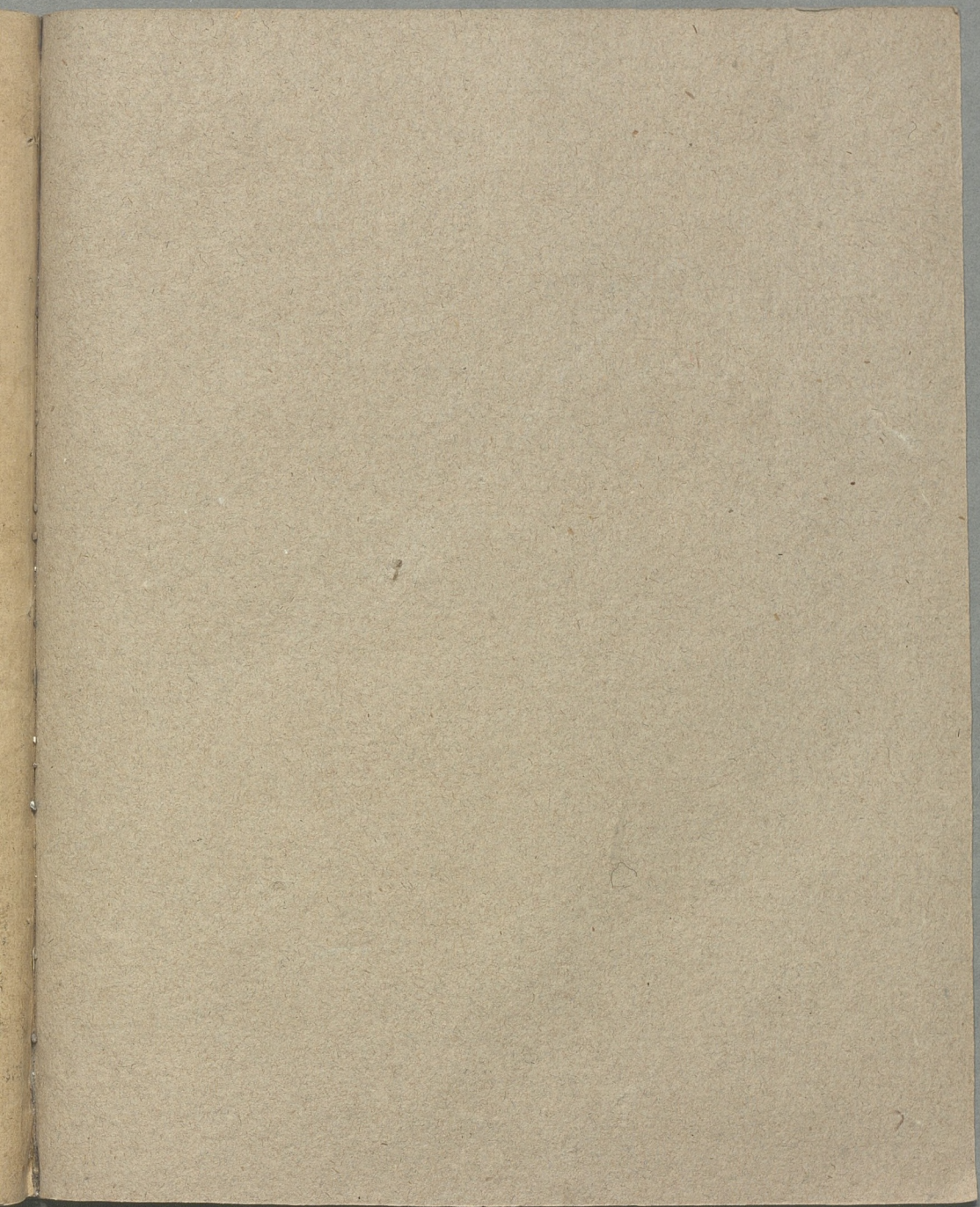
för Förråbarens Jude Penningar, Utebama/
 thet är Blodzaker? Hwar Menniskior warda *Act. 1. 16*
 ihjålsagne som Slugor/ och Menniskio blod vtgutte
 som Watn? Ach io: Gud förbarne sigh så sant
 ther öfwer? Ach H Erre war nådelig/ och
 H Erre H Erre halt opp/ hoo skal vp=
 hielpa Jacob igen? Ty han är ju fast *Amos 7. 4. 5*
 ringa. Förrothan thet gifwer oss åhrsens tid
 och tillkommande Winter anledning til at
 tänckla på Döden/ på Döden/ hwilken man så kan
 see i alle Stogar och Trågårdar/ på alla Blomster
 och Trå; Ja alt hwad wi omgås medh påmin=
 ner oss wår dödh/ och dödeligheet/ then Naat wi
 hwar Dagh uppehålle wårt Liff medh/ the Klä=
 der hwar medh wi hwar Dagh skyla våra Krop=
 par och Matkesäckar / äre alt aff döde Creatur/
 som Predijka för oss hurulunda och wi en gång
 måste dö: Döden hafwa wi hwar Nat i Wäre
 Sånger/ ty Sömpnen är Dödzens Broder/ och
 hrad äre wære Sånger annat än en affmålning til
 våra mörckta Gråswar? Tänckien förthen skull al=
 tid ther oppå i dödelige menniskior! ty tänckiom wi
 sålunda alltid på wår dödzwisshheet/ och wårt
 liffzfortheet/ at wi låtom samma Tanckar
 hålla oss ifrån Ståledödande Synder/
 så skal oss thentrost icke mindre wara wiß än sielf/
III Confol

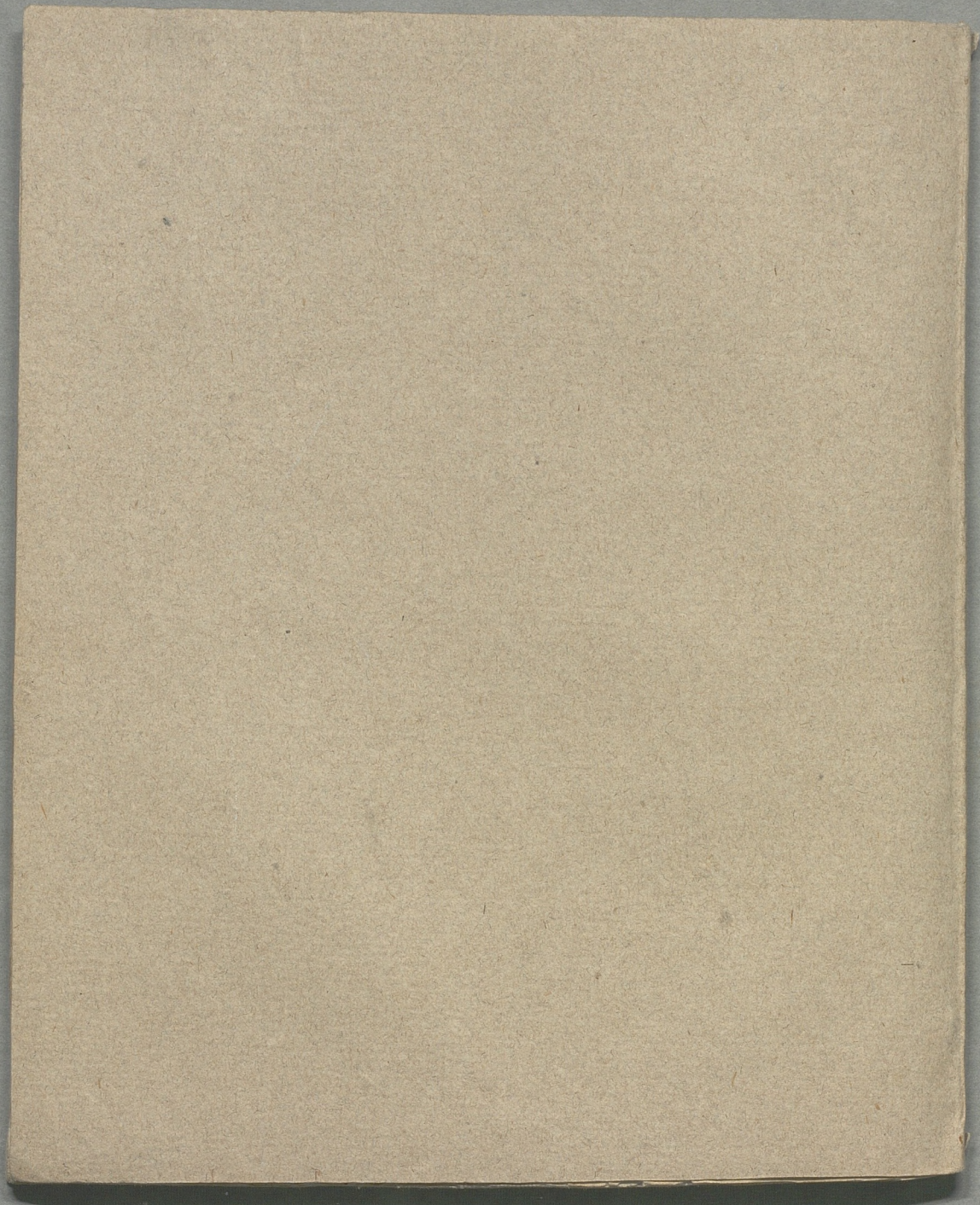
wa Döden och Vpståndelsen/ at all wår Bedröf-
 welse och Olycka skal och så med thet kortta Lifwet/
 innan kortt få en ända/ at wi icke heller skolon dö/
 när wi döm/ ochan så först begynna rätt at leswa
 EWinnerliga / när wi här wända igen at leswa
 Tammeliga; At wi och en gång genom en Frdg-
 deriff Vpståndelse/ skolon ingå till ett EWigt
 och oändeligt Liff: Ach GVDH/ then nå-
 dige wår GVDH hielpe oss at så kunna leswa
 här i Heligheet/ at wi thet måge så leswa
 medh honom i Herligheet för ochan

ENDÅ

Amen !

www.books2ebooks.eu